

Desembre 2013

Núm. 119

3a. època

Acull!

*Butlletí dels Oblats Benedictins
de l'Abadia de Montserrat*

**"MENTRE DURI LA TERRA,
MAI NO FALTARAN SEMBRES I COLLITES,
FRED I CALOR, ESTIU I HIVERN, DIES I NITS"**

(Gn 8,22)

Acull!

*Butlletí dels Oblats Benedictins
de l'Abadia de Montserrat*

Desembre 2013
Núm. 119
3a. època

Foto portada: *Hivern* (Ramon Ribera)

Imprimeix: Agpograf
Pujades, 124
08005 - Barcelona

Dipòsit legal: B-2907-1996

SUMARI

- 3 LA VOCACIÓ A CUSTODIAR
Francesc, papa
- 5 LA LLUM DE LA FE
Síntesi de la 1a encíclica del papa Francesc
- 10 IMPULSAR LA RENOVACIÓ EVANGÈLICA
Carta de J. A. Pagola al papa Francesc
- 12 ELS SALMS, ESCOLA DE PREGÀRIA
(Salms 119, 126 i 136)
Benet XVI
- 26 PORTADORS I RECEPTORS DE PAU
Pare Abat Josep Maria Soler
- 29 DE LA MUNTANYA DEL SENYOR VE EL
NOSTRE AJUT
Pare Abat Josep Maria Soler
- 32 LA FE, COMPANYYA DE VIDA
Ignasi Ma. Fossas

CRÒNICA

- 38 CONVERSA AMB EL P. MANUEL SOLER
Ma. Àngels Manén Folch
- 41 VIATGE A L'ANDALUSIA OCCIDENTAL
Teresa Maria Castanyer

NOTIFICACIONS

- 56 ENTRADES I OBLACIONS
- 57 ELS NOSTRES DIFUNTS
- 58 INFORMACIONS DIVERSES
- 59 CALENDARI D'ACTIVITATS 2014

LA VOCACIÓ A CUSTODIAR

Homilia del Papa Francesc en l'Eucaristia d'inici del seu ministeri petrí *

Estimats germans i germanes, dono gràcies al Senyor per poder celebrar aquesta Santa Missa de començament del ministeri petrí en la solemnitat de sant Josep, espòs de la Verge Maria i patró de l'Església universal: és una coincidència molt rica de significat, i és també l'onomàstic del meu venerat predecessor: hi estem propers amb la pregària, plena d'afecte i gratitud.

Saludo amb afecte els germans cardenals i bisbes, els preveres, diaques, religiosos i religioses i tots els fidels laics. Agraeixo la presència als representants de les altres Esglésies i Comunitats eclesials, així com als representants de la comunitat jueva i altres comunitats religioses. Dirigeixo una cordial salutació als caps d'Estat i de Govern, a les delegacions oficials de tants països del món i al cos diplomàtic.

Hem escoltat en l'Evangeli que «Josep va fer el que l'àngel del Senyor li havia manat i va prendre a casa la seva esposa» (Mt 1,24). Amb aquestes paraules es tanca la missió que Déu confia a Josep, la de ser custodi, custodiar. Custodi de qui? De Maria i de Jesús, però és una custòdia que s'estén després a l'Església, com ha assenyalat el beat Joan Pau II: «Igual que va cuidar amorosament Maria i es va dedicar amb joiós interès a l'educació de Jesucrist, tam-

bé custodia i protegeix el seu cos místic, l'Església, de la qual la Verge Santa és figura i model» (Exhort. ap. *Redemptoris Custos*, 1).

Com exerceix Josep aquesta custòdia? Amb discreció, amb humilitat, en silenci, però amb una presència constant i una fidelitat total, fins i tot quan no comprèn. Des del seu matrimoni amb Maria fins a l'episodi de Jesús al Temple de Jerusalem als dotze anys, els acompanya en tot moment amb cura i amor. Està al costat de Maria, la seva esposa, tant en els moments serens de la vida com en els difícils, en el viatge a Betlem per al cens i en les hores tremoloses i joioses del part, en el moment dramàtic de la fugida a Egipte i en

l'afanyada recerca del seu fill al temple, i després en la vida quotidiana en la casa de Natzaret, al taller on va ensenyar l'ofici a Jesús.

Com viu Josep la vocació com a custodi de Maria, de Jesús, de l'Església? Amb atenció constant a Déu, obert als seus signes, disponible al seu projecte, i no tant a ell mateix; i això és el que Déu li va demanar a David, com hem escoltat en la primera lectura: Déu no vol una casa construïda per home, sinó la fidelitat a la seva paraula, al seu disseny, i és Déu mateix qui construeix la casa, però de pedres vives marcades pel seu Esperit. I Josep és «custodi» perquè sap escoltar Déu, es deixa guiar per la seva voluntat, i precisament

* Celebrada a Sant Pere del Vaticà el 19 de març d'enguany.

per això és més sensible encara a les persones que li han confiat, sap com llegir amb realisme els esdeveniments, està atent al que l'envolta, i sap prendre les decisions més sensates. En ell, estimats amics, veiem com es respon a la crida de Déu, amb disponibilitat, amb promptitud, però veiem també quin és el centre de la vocació cristiana: Crist. Guardem Crist en la nostra vida, per guardar les altres, salvaguardar la creació.

Però la vocació de custodiar no només ens afecta a nosaltres, els cristians, sinó que té una dimensió que l'antecedeix i que és simplement humana, que correspon a tots. És custodiar tota la creació, la bellesa de la creació, com se'n diu en el llibre del Gènesi i com ens mostra sant Francesc d'Assís: és tenir respecte per totes les criatures de Déu i per l'entorn en què vivim. És custodiar a la gent, preocupar-se per tots, per cada un, amb amor, especialment pels nens, els ancians, els qui són més fràgils i que sovint es queden a la perifèria del nostre cor. És preocupar-se l'un de l'altre en la família: els cònjuges es guarden recíprocament i després, com a pares, tenen cura dels fills; i amb el temps, també els fills es convertiran en cuidadors dels seus pares. És viure amb sinceritat les amistats, que són un recíproc protegir-se en la confiança, en el respecte i en el bé. En el fons, tot està confiat a la custòdia de l'home, i és una responsabilitat que ens afecta a tots. Sigueu custodis dels dons de Déu.

I quan l'home falla en aquesta responsabilitat, quan no ens preocupem per la creació i pels germans, llavors guanya terreny la destrucció i el cor queda àrid. Malauradament, en totes les èpoques de la història hi ha «Herodes» que tramen plans de mort, destrueixen i desfiguren el rostre de l'home i de la dona.

Voldria demanar, si us plau, a tots els qui ocupen llocs de responsabilitat en l'àmbit econòmic, polític o social, a tots els homes i dones de bona voluntat: siguem «custodis» de la creació, del disseny de Déu inscrit en la naturalesa, guardians de l'altre, del medi ambient, no deixem que els signes de destrucció i de mort acompanyin el camí d'aquest món nostre. Però, per «custodiar», també hem de tenir cura de nosaltres mateixos. Recordem que l'odi, l'enveja, la supèrbia embruten la vida. Custodiar vol dir llavors vigilar sobre els nostres sentiments, el nostre cor, perquè aquí és d'on surten les intencions bones i dolentes: les que construeixen i les que destrueixen. No hem de tenir por de la bondat, més encara, ni tan sols de la tendresa.

I aquí afegeixo encara una altra anotació: preocupar-se, custodiar, requereix bondat, demana ser viscut amb tendresa. En els Evangelis, sant Josep apareix com un home fort i valent, treballador, però en la seva ànima es percep una gran tendresa, que no és la virtut dels febles, sinó més aviat tot el contrari: denota fortalesa d'ànim i capacitat d'atenció, de compassió, de veritable obertura a l'altre, d'amor. No hem de tenir por de la bondat, de la tendresa.

Avui, al costat de la festa de Sant Josep, celebrem l'inici del ministeri del nou Bisbe de Roma, successor de Pere, que comporta també un poder. Certament, Jesucrist ha donat un poder a Pere, però de quin poder es tracta? A les tres preguntes de Jesús a Pere sobre l'amor, segueix la triple invitació: Pastura els meus anyells, pastura les meves ovelles. Mai no oblidem que el veritable poder és el servei, i que també el Papa, per exercir el poder, ha d'endinsar-se cada vegada més en

aquest servei que té el seu cim lluminós en la creu, ha de posar els seus ulls en el servei humil, concret, ric de fe, de sant Josep i, com ell, obrir els braços per custodiar tot el Poble de Déu i acollir amb afecte i tendresa tota la humanitat, especialment els més pobres, els més febles, els més petits; el que Mateu descriu en el judici final sobre la caritat: el qui té fam, set, a qui és estranger, nu, malalt, empresonat (cf. Mt 25,31-46). Només qui serveix amb amor sap custodiar.

A la segona lectura, sant Pau parla d'Abraham, que «recolzat en l'esperança, va creure, contra tota esperança» (Rm 4,18). Recolzat en l'esperança, contra tota esperança. També avui, davant tants cúmuls de cel gris, hem de veure la llum de l'esperança i donar nosaltres mateixos esperança. Custodiar la creació, cada home i cada dona, amb una mirada de tendresa i d'amor, és obrir una esclatxa de llum enmig de tants núvols, és portar la calor de l'esperança. I, per al creient, per a nosaltres els cristians, com Abraham, com sant Josep, l'esperança que portem té l'horitzó de Déu, que se'ns ha obert en Crist, està fundada sobre la roca que és Déu.

Custodiar Jesús amb Maria, custodiar tota la creació, custodiar tots, especialment els més pobres, custodiar-nos a nosaltres mateixos; heus aquí el servei que el Bisbe de Roma ha d'exercir, però al qual tots estem cridats, per fer brillar l'estrella de l'esperança: protegem amb amor el que Déu ens ha donat.

Imploro la intercessió de la Mare de Déu, de sant Josep, dels apòstols sant Pere i sant Pau, de sant Francesc, perquè l'Esperit Sant acompanyi el meu ministeri, i a tots vosaltres us dic: Pregueu per mi. Amén.

LA LLUM DE LA FE

Síntesi de la primera encíclica del Papa Francesc*

LA INTRODUCCIÓ (NN. 1-7)

La introducció de la *Lumen fidei* (La Llum de la fe) il·lustra els motius en què es basa el document: En primer lloc, recuperar el caràcter propi de la llum de la fe, capaç d'il·luminar tota l'existència de l'home, d'ajudar a distingir el bé del mal, sobretot en una època com la moderna, en la qual creure s'oposa a buscar i la fe és vista com una il·lusió, un salt al buit que impedeix la llibertat de l'home. En segon lloc, la *Lumen fidei* –just en l'Any de la Fe, 50 anys després del Concili Vaticà II, un “Concili sobre la Fe”– vol revifar la percepció de l'amplitud dels horitzons que la fe obre per confessar la unitat i la integritat. La fe, de fet, no és quelcom que cal donar per descomptat, sinó un do de Déu que ha de ser alimentat i enfortit. “Qui creu veu”, escriu el Papa, perquè la llum de la fe ve de Déu i és capaç d'il·luminar tota l'existència de l'home: procedeix del passat, de la memòria de la vida de Jesús, però també ve del futur perquè ens obre grans horitzons.

EL PRIMER CAPÍTOL (NN. 8-22): HEM CREGUT EN L'AMOR (1JN 4,16).

En referència a la figura bíblica d'Abraham, la fe en aquest capítol s'explica com “escolta” de la Parau-

la de Déu, “crida” a sortir de l'aïllament del seu propi jo, per obrir-se a una nova vida i “promesa” de futur, que fa possible la continuïtat del nostre camí en el temps, unint-se així fortament a l'esperança. La fe també es caracteritza per la “paternitat”, perquè el Déu que ens

crida no és un Déu estrany, sinó que és Déu Pare, la font de bondat que és l'origen de tot i ho sosté tot. En la història d'Israel, el contrari de la fe és la idolatria, que dispersa l'home en la multiplicitat dels seus desigs i el “desintegra en els múltiples instants de la seva història”,

* Síntesi oferta per la Santa Seu.

negant-li l'espera del temps de la promesa. Per contra, la fe és confiar en l'amor misericordiós de Déu, que sempre acull i perdona, que redreça "el que és tort en la nostra història", és disponibilitat a deixar-se transformar una vegada i una altra per la crida de Déu, "és un do gratuït de Déu que exigeix la humilitat i el valor de fiar i de confiar, per poder veure el camí lluminós de la trobada entre Déu i els homes, la història de la salvació." (n. 14) I aquí hi ha la "paradoxa" de la fe: tornar constantment al Senyor fa que l'home sigui estable, i l'allunya dels idols.

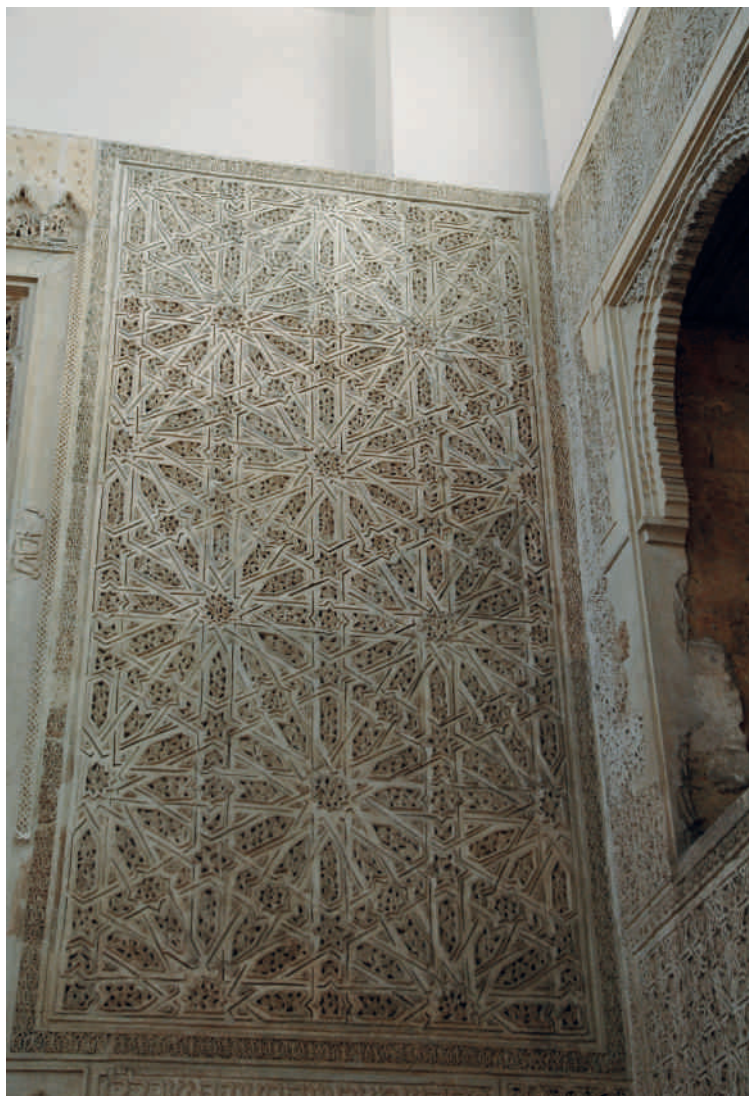
La *Lumen fidei* s'atura, després, en la figura de Jesús, el mitjancer que ens obre a una veritat més gran

que nosaltres, una manifestació de l'amor de Déu que és el fonament de la fe: "precisament en la contemplació de la mort de Jesús la fe s'enforteix", perquè Ell revela el seu indestructible amor per l'home. També, pel que fa al ressuscitat, Crist és "testimoni fiable", "digne de fe", a través del qual Déu actua realment en la història i determina el destí final. Però hi ha "un altre aspecte decisiu" de la fe en Jesús: "La participació en la seva manera de veure". La fe, en efecte, no només mira vers Jesús, sinó que també mira i veu des de Jesús, des del punt de vista de Jesús, amb els seus ulls. Utilitzant una analogia, el Papa explica que, com fem en la vida diària, que confiem a "la gent que sap les coses millor que nosal-

tres" –l'arquitecte, el farmacèutic, l'advocat– també en la fe necessitem algú que sigui fiable i expert en "les coses de Déu" i Jesús és "aquell que ens explica Déu". "Per aquesta raó, creiem Jesús quan acceptem la seva Paraula, i creiem en Jesús quan l'acollim en les nostres vides i ens hi confiem. La seva encarnació, de fet, fa que la fe no ens separi de la realitat, sinó que ens permet captar el seu significat més profund. Gràcies a la fe, l'home se salva, perquè s'obre a un Amor que el precedeix i el transforma des del seu interior. I aquesta és l'acció pròpia de l'Esperit Sant: "El cristià pot tenir els ulls de Jesús, els seus sentiments, la seva condició filial, perquè es fa partícip del seu Amor, que és l'Esperit" (n. 21). Fora de la presència de l'Esperit, és impossible confessar el Senyor. Per tant, "l'existència creient esdevé existència eclesial", perquè la fe es confessa dins del cos de l'Església, com a "comunió real dels creients". "Els cristians són un sense perdre la seva individualitat i en el servei als altres cada un guanya el seu propi ésser". Per això, "la fe no és una cosa privada, una concepció individualista, una opinió subjectiva", sinó que neix de l'escolta i està destinada a ser pronunciada, a esdevenir anunci.

EL SEGON CAPÍTOL (NN. 23-36): SI NO CREIEU, NO ENTENDREU (IS 7,9).

El Papa demostra l'estreta relació entre fe i veritat, la veritat fiable de Déu, la seva presència fidel a la història. "La fe, sense veritat, no salva –escriu el Papa–, es queda en una bonica paràbola, la projecció dels nostres desigs de felicitat." I avui, a causa de la "crisi de veritat en què ens trobem", és més necessari que mai subratllar aquesta con-

nexió, perquè la cultura contemporània tendeix a acceptar només la veritat tecnològica, el que l'home pot construir i mesurar amb la ciència i el que és “veritat perquè funciona”, o les veritats de l'individu, vàlides només per a un mateix i no al servei del bé comú. Avui es mira amb recel la “veritat gran, la veritat que explica la vida personal i social en el seu conjunt”, perquè se l'associa erròniament a les veritats exigides pels règims totalitaris del segle XX. Això, però, implica el “gran oblit en el nostre món contemporani”, que –en benefici del relativisme i tement el fanatisme– oblida la pregunta sobre la veritat, sobre l'origen de tot, la pregunta sobre Déu. La *Lumen fidei* subratlla el vincle entre fe i amor, entès no com “un sentiment que va i ve”, sinó com el gran amor de Déu que ens transforma interiorment i ens dóna nous ulls per veure la realitat. Si, doncs, la fe està lligada a la veritat i a l'amor, llavors “amor i veritat no es poden separar”, perquè només el veritable amor resisteix la prova del temps i es converteix en font de coneixement. I ja que el coneixement de la fe neix de l'amor fidel de Déu, “veritat i fidelitat van juntes”. La veritat que ens obre la fe és una veritat centrada en la trobada amb el Crist encarnat, que, venint entre nosaltres, ens ha tocat i ens ha donat la seva gràcia, bo i transformant els nostres cors.

Aquí el Papa obre una àmplia reflexió sobre el “diàleg entre fe i raó”, sobre la veritat en el món d'avui, on sovint queda reduïda a l’“autenticitat subjectiva”, perquè la veritat comuna fa por, s'identifica amb la imposició intransigent dels totalitarismes. En canvi, si la veritat és la de l'amor de Déu, llavors no s'imposa amb la violència, no aixafa l'individu. Per aquesta raó, la fe no és intransigent, el creient no

és arrogant. Per contra, la veritat torna humils i condueix a la convivència i al respecte de l'altre. D'això es desprèn que la fe porta al diàleg en tots els àmbits: en el camp de la ciència, ja que desperta el sentit crític i amplia els horitzons de la raó, convidant-nos a mirar amb sorpresa la Creació; en la trobada interreligiosa, en què el cristianisme ofereix la seva contribució; en el diàleg amb els no creients que no deixen de buscar, que “intenten viure com si Déu existís”, perquè “Déu és lluminós, i es deixa trobar per aquells que el busquen amb cor sincer”. “Qui es posa en camí per fer el bé –afirma el Papa– s'acosta a Déu”. Finalment, la *Lumen fidei* parla de la teologia i afirma que és impossible sense la fe, perquè Déu

no és un mer “objecte”, sinó que és Subjecte que fa conèixer. La teologia és participació del coneixement que Déu té de si mateix; es desprèn, doncs, que s'ha de posar al servei de la fe dels cristians i que el Magisteri de l'Església no és un límit a la llibertat teològica, sinó un element constitutiu perquè garanteix el contacte amb la font original, amb la paraula de Crist.

EL TERCER CAPÍTOL (NN. 37-49): TRANSMETO EL QUE HE REBUT (1Co 15,3).

Tot el capítol se centra en la importància de l'evangelització: qui s'ha obert a l'amor de Déu, no pot

retenir aquest regal per a si mateix, escriu el Papa: La llum de Jesús resplendeix sobre el rostre dels cristians i així es difon, es transmet sota la forma del contacte, com una flama que s'encén a partir d'una altra, i passa de generació en generació, a través de la cadena ininterrompuda de testimonis de la fe. Això comporta el vincle entre fe i memòria, perquè l'amor de Déu manté units tots els temps i ens fa contemporanis de Jesús. D'altra banda, esdevé "impossible creure cada un pel seu compte", perquè la fe no és "una opció individual", sinó que obre el jo al "nosaltres" i es dona sempre "dins de la comunió de l'Església". Per aquesta raó, "qui creu mai no està sol": perquè descobreix que els espais del seu "jo" s'amplien i generen noves relacions que enriqueixen la vida.

Hi ha, però, un "mitjà particular" pel qual la fe es pot transmetre: són els Sagraments, en què es comunica "una memòria encarnada." El Papa cita en primer lloc el Baptisme —tant de nens com d'adults, en la forma del catecumenat— que ens recorda que la fe no és obra de l'individu aïllat, un acte que es pot complir sol, sinó que ha de ser rebuda, en comunió eclesial. "Ningú no es bateja a si mateix", diu la *Lumen fidei*. A més, com que l'infant que ha de ser batejat no pot professar la fe tot sol, sinó que ha de ser recolzat pels pares i pels padrins, d'aquí se segueix "la importància de la sinergia entre l'Església i la família en la transmissió de la fe." En segon lloc, l'encíclica cita l'Eucaristia, "preciós aliment per a la fe", "acte de memòria, actualització del misteri" i que

"condueix del món visible a l'invisible," ensenyant-nos a veure la profunditat de la realitat. El Papa recorda després la confessió de la fe, el Credo, en el qual el creient no només confessa la fe, sinó que es veu implicat en la veritat que confessa; l'oració, el Pare Nostre, amb el qual el cristià comença a veure

amb els ulls de Crist; el Decàleg, entès no com "un conjunt de preceptes negatius", sinó com "un conjunt d'indicacions concretes" per entrar en diàleg amb Déu, "deixant-se abraçar per la seva misericòrdia", "camí de la gratitud" cap a la plenitud de la comunió amb Déu. Finalment, el Papa subratlla que la fe és una perquè un és "el Déu conegut i confessat", perquè es dirigeix a l'únic Senyor, que ens dona la "unitat de visió" i "és compartida per tota l'Església, que forma un sol cos i un sol Esperit". Atès, doncs, que la fe és una sola, llavors ha de ser confessada en tota

la seva puresa i integritat: "la unitat de la fe és la unitat de l'Església"; treure alguna cosa a la fe és treure alguna cosa a la veritat de la comunió. A més, ja que la unitat de la fe és la d'un organisme viu, pot assimilar en si tot el que troba, demostrant així ser universal, catòlica, capaç d'il·luminar i de portar a la seva millor expressió tot el cosmos i tota la història. Aquesta unitat està garantida per la successió apostòlica.

EL QUART CAPÍTOL (NN. 50-60): DÉU PREPARA UNA CIUTAT PER A ELLS (HE 11,16).

Aquest capítol explica la relació entre la fe i el bé comú, aquell bé que porta a la formació d'un espai on l'home pot viure juntament amb els altres. La fe, que neix de l'amor de Déu, fa forts els llaços entre els homes i es posa al servei concret de la justícia, del dret i de la pau. És per això que no ens allunya del món i no és aliena al compromís concret de l'home contemporani. Per contra, sense l'amor fiable de Déu, la unitat entre tots els homes estaria basada únicament en la utilitat, l'interès o la por. La fe, en canvi, capta el fonament últim de les relacions humanes, la seva destinació definitiva en Déu, i les posa al servei del bé comú. La fe "és un bé per a tots, un bé comú", no serveix únicament per construir el més enllà, sinó que ajuda a edificar les nostres societats, perquè avancin cap al futur amb esperança.

L'encíclica se centra, després, en els àmbits il·luminats per la fe: en

primer lloc, la família fundada en el matrimoni, entès com a unió estable d'un home i una dona. Neix del reconeixement i de l'acceptació de la bondat de la diferenciació sexual i, fundada sobre l'amor en Crist, promet "un amor per sempre" i reconeix l'amor creador que porta a generar fills. Després els joves: aquí el Papa cita les Jornades Mundials de la Joventut, en què els joves mostren "l'alegria de la fe" i el compromís de viure d'una manera ferma i generosa. "Els joves aspiren a una vida gran –escriu el Papa–. La trobada amb Crist dóna una esperança sòlida que no

defrauda. La fe no és un refugi per a persones pusil·lànimes, sinó que eixampla la vida". I en totes les relacions socials: fent-nos fills de Déu, de fet, la fe dóna un nou significat a la fraternitat universal entre els homes, que no és mera igualtat, sinó l'experiència de la paternitat de Déu, comprensió de la dignitat única de la persona singular. Una altra àrea és la de la naturalesa: la fe ens ajuda a respectar-la, a "buscar models de desenvolupament que no es basin únicament en la utilitat i el profit, sinó que considerin la creació com un do"; ens ensenya a trobar les for-

mes justes de govern, en què l'autoritat ve de Déu i està al servei del bé comú, ens ofereix la possibilitat del perdó que porta a superar els conflictes. "Quan la fe s'apaga es corre el risc que els fonaments de la vida es debilitin", escriu el Papa, i si féssim desaparèixer la fe en Déu de les nostres ciutats, es debilitaria la confiança entre nosaltres i quedariem units només per la por. Per aquesta raó no hem d'avergonyar-nos de confessar públicament Déu, perquè la fe il·lumina la vida social. Un altre àmbit il·luminat per la fe és el del sofriment i la mort: el cristià sap que el sofriment no pot ser eliminat, però que li pot donar sentit, pot convertir-lo en acte d'amor, d'entrega confiada a les mans de Déu, que no ens abandona, i ser així "etapa de creixement en la fe i en l'amor". A l'home que pateix, Déu no li dóna un raonament que ho expliqui tot, sinó que li respon amb una presència que acompanya, que obre una esclatxa de llum en la foscor. En aquest sentit, la fe està unida a l'esperança. I aquí el Papa fa una crida: "No ens deixem robar l'esperança, no permetem que la banalitzin amb solucions i propostes immediates que obstrueixen el camí."

**CONCLUSIÓ (NN. 58-60):
BENAUADA LA QUI HA CREGUT
(Lc 1,45).**

Al final de la *Lumen fidei*, el Papa ens convida a veure Maria, "icona perfecta" de la fe, perquè, com a Mare de Jesús, ha concebut "fe i alegria." A Ella s'alça l'oració del Papa perquè ajudi la fe de l'home, ens recordi que aquells que creuen mai no estan sols, i que ens ensenyi a mirar amb els ulls de Jesús.

IMPULSAR LA RENOVACIÓ EVANGÈLICA *

Joseba Andoni Pagola

Estimat germà Francesc:

D'ençà que vas ser elegit per a ser la humil "Roca" sobre la qual Jesús vol continuar construint avui la seva Església, he seguit atentament les teves paraules.

Ara acabo d'arribar de Roma, on t'he pogut veure abraçant els infants, beneint malalts i desvalguts i saludant la multitud. Diuen que ets proper, senzill,. Humil, simpàtic... i ja no sé quantes coses més.

Penso que hi ha en tu alguna cosa més, molt més. He pogut veure la Plaça de Sant Pere i la Via della Conciliazione plena de gent entusiasmada. No crec que aquesta multitud se senti atreta únicament per la teva senzillesa i la teva simpatia.

En pocs mesos t'has convertit en una "bona notícia" per a l'Església i, fins i tot, més enllà de l'Església. Per què? Quasi sense adonar-nos-en, estàs introduint en el món la Bona Nova de Jesús.

Estàs creant en l'Església un nou clima, més evangèlic i més humà. Ens estàs aportant l'Esperit de Crist. Persones allunyades de la fe cristiana em diuen que les ajudes a confiar més en la vida i en la bondat de l'ésser humà. Alguns que

viuen sense camins cap a Déu em confessen que en el seu interior s'ha desvetllat una petita llum que els invita a revisar la seva actitud davant del Misteri últim de l'existència.

Sé que en l'Església necessitem reformes molt profundes per a corregir desviacions alimentades durant molts segles, però aquests darrers anys ha anat creixent en mi una convicció: perquè aquestes

reformes puguin ser dutes a terme ens cal prèviament una conversió a un nivell més profund i radical.

Ens cal, senzillament, tornar a Jesús, arrelar el nostre cristianisme, amb més autenticitat i amb més fidelitat, en la seva persona, en el seu missatge i en el seu projecte del Regne de Déu.

Per això vull expressar-te què és allò que més m'atreu del teu servei

* Extret de *Vida Nueva*, n. 2.863.

com a Bisbe de Roma en aquests inicis de la teva tasca.

T'agraixo que abracis els infants i els estrenyis entre els teus braços. Ens estàs ajudant a **recuperar aquell gest profètic de Jesús**, tan oblidat en l'Església, però tan important per a entendre el que esperava dels seus seguidors. Segons el relat evangèlic, Jesús va cridar els Dotze, va agafar un infant, el posà enmig d'ells, el prengué en braços i els va dir: "Qui acull un d'aquests infants en nom meu, m'acull a mi".

Haviem oblidat que el centre de l'Església, bo i atraient l'atenció de tothom, hi ha d'haver sempre els petits, els més fràgils i vulnerables. És important que estiguis enmig nostre com la "Roca" sobre la qual Jesús construeix la seva Església, però es tant o més important que estiguis enmig nostre abraçant els petits, beneint els malalts i desvalguts, per a recordar-nos com hem d'acollir Jesús. Aquest gest profètic em sembla decisiu en aquests moments en què el món corre el risc de deshumanitzar-se perquè es desentén dels darrers.

T'agraixo que tan reiteradament ens cridis a sortir de l'Església per a entrar en la vida on la gent sofreix i gaudeix, lluita i treballa: aquest món on Déu vol construir una convivència més humana, justa i solidària.

Crec que **l'heretgia més greu i subtil que ha penetrat en el cristianisme és haver fet de l'Església el centre de tot**, havent apartat de l'horitzó el projecte del Regne de Déu.

Joan Pau II ens va recordar que l'Església no és el fi d'ella mateixa sinó solament "germen, signe i ins-

trument del Regne de Déu", per les seves paraules es van perdre entre molts altres discursos.

Ara se'm desperta en mi una gran alegria quan ens crides a sortir de l'"autoreferencialitat" per a caminar vers les **"perifèries existencials"**, on ens trobem amb els pobres, amb les víctimes, amb els malalts, amb els desgraciats...

Sento un gran goig en subratllar les teves paraules: **"Per a defensar la fe hem de construir ponts, no murs"**; necessitem "una Església de portes obertes, no de controladors de la fe"; "l'Església no creix amb el proselitisme, sinó per l'atracció, pel testimoniatge i la predicació". Em sembla que estic escoltant la veu de Jesús que, del Vaticà estant, ens urgeix: "Aneu i anuncieu que el Regne de Déu és a prop", "aneu i cureu els malalts", "ho heu rebut sense pagar res, doneu-ho també sense res a canvi".

T'agraixo també **les teves cries constants a convertir-nos a l'Evangeli**. Que bé que la coneixes, l'Església. Em sorprèn la teva llibertat per a posar nom als nostres pecats. No ho fas amb llenguatge de moralista, sinó amb força evangèlica: les enveges, l'afany de fer carrera i el desig del diner; "la desinformació, la difamació i la calúmia"; l'arrogància i la hipocresia clerical; la "mundanitat espiritual" i la "burguesia de l'esperit"; els "cristians de saló", els "creients de museu", els cristians amb "cara de funeral".

Et preocupa molt "una sal sense sabor", "una sal que no té cap gust", i ens crides a ser deixebles que aprenen a viure amb l'estil de Jesús.

No ens crides únicament a una

conversió individual. **Ens urgeixes a una renovació eclesial, estructural. No estem avesats a sentir aquest llenguatge.** Sords a la crida renovadora del Vaticà II, se'ns ha oblidat que Jesús invitava els seus seguidors a "posar el vi nou en bots nous".

Per això m'omple d'esperança la teva homilia de Pentecostès: "La novetat sempre ens fa una mica de por, perquè ens sentim més segurs si ho tenim tot sota control, si som nosaltres els qui construïm, programem i planifiquem la nostra vida, segons els nostres esquemes, les nostres seguretats i els nostres gustos... Tenim por que Déu ens porti per camins nous, que ens tregui dels nostres horitzons, sovint limitats, tancats, egoistes, per a obrir-nos als seus".

Per això ens demanes que ens preguntem sincerament: **"Estem oberts a les sorpreses de Déu, o ens tanquem, porucs**, a la novetat de l'Esperit Sant? Estem decidits a recórrer els camins nous que la novetat de Déu ens presenta, o ens atrinxerem en estructures caduques que han perdut la capacitat de resposta?". El teu missatge i el teu esperit estan anunciant **un futur nou per a l'Església**.

Vull acabar aquestes línies expressant-te humilment un desig. Potser no podràs fer grans reformes, però pots impulsar la renovació evangèlica en tota l'Església. Segurament pots prendre les mesures oportunes perquè **els futurs bisbes** de les diòcesis de tot el món tinguin **un perfil i un estil pastoral capaç de promoure aquesta conversió a Jesús** que tu mires d'animar des de Roma.

Francesc, ets un regal de Déu. Gràcies!

ELS SALMS, ESCOLA DE PREGÀRIA*

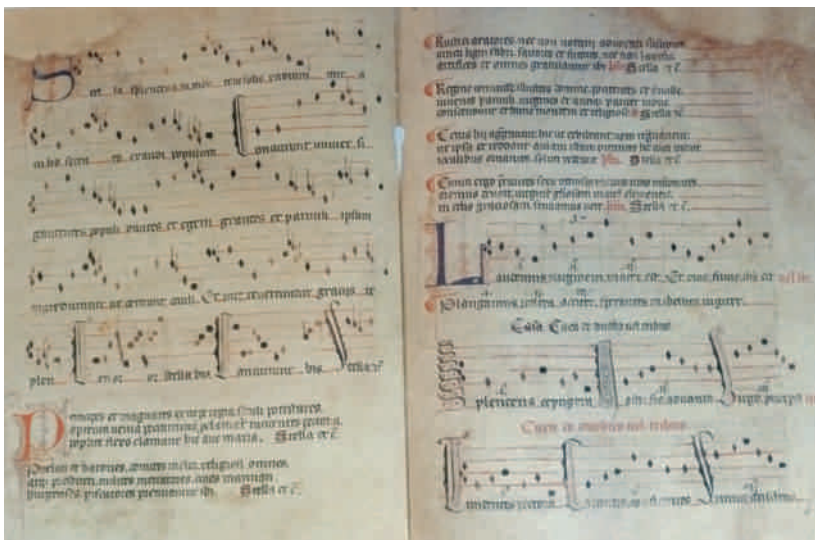
Benet XVI

SALM 119 (118)

Estimats germans i germanes, en les passades catequesis hem meditat sobre alguns salms que són exemples dels gèneres típics de la pregària: lamentació, confiança, lloança. En la catequesi d'avui voldria aturar-me en el salm 119 segons la tradició jueva, 118 segons la tradició grecollatina: un salm molt particular, únic en el seu gènere. Abans que res ho és per la seva extensió: està compost, de fet, per 176 versos dividits en 22 estrofes de 8 versos cadascuna.

Després té la particularitat de ser un “acròstic alfabètic”: està construït segons l'alfabet hebreu que està compost de 22 lletres. Cada estrofa correspon a una lletra d'aquest alfabet i amb aquesta lletra comença la primera paraula dels vuit versos de l'estrofa. Es tracta

* Benet XVI va dedicar diverses allocucions en les anomenades audiències generals, una mena de catequesis, a parlar del que ell mateix anomenava “una escola de pregària”. Ho va fer a partir de figures bíbliques, del testimoni de Maria i d'alguns sants, de la relació que la pregària té amb el riquíssim món de l'art... Vuit d'aquestes catequesis les dedicà al Llibre dels Salmos. Són les que ens va semblar interessant de publicar a la nostra revista, en diversos números, com un ajut per a la nostra pregària litúrgica. En trobareu la primera publicació a l'Acull 117 (Introducció i salm 3); i la segona, a l'Acull 118 (salmos 21, 22 i 109); finalment publiquem aquestes tres darreres, pronunciatdes el 9 de novembre, el 12 i el 18 d'octubre de 2011 respectivament. Les hem anat publicant per ordre numèric dels salms, no pas per l'ordre en què les va pronunciar Benet XVI.

d'una construcció literària original i molt difícil, en la qual l'autor del salm va haver de desplegar tot el seu enginy. Però el que per a nosaltres és important és el tema central del salm: és un imponent i solemne cant sobre la Torà del Senyor, és a dir sobre la Llei, terme que, en la seva accepció més àmplia i completa, cal entendre com a ensenyament, instrucció, directiva de vida; la Torà és revelació, és la Paraula de Déu que interpel·la l'home i que provoca en ell la resposta d'obediència confiada i d'amor generós. I d'amor per la Paraula de Déu del que aquesta impregnat tot aquest salm, que celebra la bellesa, la força salvífica, la capacitat de donar alegria i vida. Perquè la Llei divina no és un jou pesat d'esclavitud, sinó do de gràcia que ens fa lliures i que ens porta a la felicitat. “Els teus decrets són la meva delícia, no oblidaré mai el que has promès” (v. 16), afirma el salmista; i després:

“Guia'm pel camí dels manaments, que jo me l'estimo de debò” (v. 35); i novament: “Com estimo la teva Llei! Tot el dia la porto al pensament” (v. 97). La llei del Senyor, la seva Paraula, és el centre de la vida de l'orant; en ella troba el consol, la medita, la conserva en el seu cor: “Guardo al fons del cor el que has promès, per no pecar contra tu” (v. 11), i aquest és el secret de la felicitat del salmista; i encara més: “No curen de res els remeis dels superbs; jo guardo amb tot el cor els teus preceptes” (v. 69).

La fidelitat del salmista neix de l'escolta de la Paraula, de custodiar-la en el més íntim, meditant-la i estimant-la, com Maria, que “custodiava, meditant-les en el seu cor” les paraules que li havien estat dirigides i els esdeveniments meravellosos en què Déu es revelava, demanant el seu assentiment de fe (cf. Lc 2,19.51). I si el nostre salm

comença amb els primers versos proclamant “feliç” el “qui camina en la Llei del Senyor” (v. 1b) i el “qui guarda els seus ensenyaments” (v. 2a), és també la Mare de Déu la que porta a compliment la perfecta figura del creient descrit pel salmista. És Ella, de fet, la veritable “benaurada”, proclamada com a tal per Elisabet per “haver cregut que es complirà allò que t’ha estat dit de part del Senyor” (Lc 1,45), i és d’Ella i de la seva fe de qui el mateix Jesús dona testimoniatge quan, a la dona que cridava “Sortoses les entranyes que t’han portat”, respon: “Més aviat sortosos els qui escolten la Paraula de Déu i la guarden”(Lc 11,27-28). Cert, Maria és beneïda perquè al seu si va portar el Salvador, però sobretot perquè va acollir l’anunci de Déu, perquè fou una guardiana atenta i amorosa de la seva Paraula.

El salm 119 està, per tant, teixit entorn d’aquesta Paraula de vida i de benedicció. Essent el seu tema central la “Paraula” i la “Llei” del Senyor, apareixen en gairebé tots els versos, sinònims com “preceptes”, “decrets”, “mandats”, “ensenyaments”, “promesa”, “judici” i molts verbs relacionats com observar, comprendre, conèixer, estimar, meditar, viure. Tot l’alfabet es desenvolupa a través de les 22 estrofes d’aquest Salm, i també en el vocabulari de la relació confiada del creient amb Déu; en ell trobem la lloança, l’acció de gràcies, la confiança, encara que també la súplica i el lament, sempre impregnat de la certesa de la gràcia divina i de la potència de la Paraula de Déu. Fins i tot els versets més marcats pel dolor i per la sensació de foscor romanen oberts a l’esperança i estan impregnats de fe. “Em veig sepultat a la pols; fes-me viure, com vas prometre” (v. 25), prega confiat el salmista; “Fins si em quedava tot res-

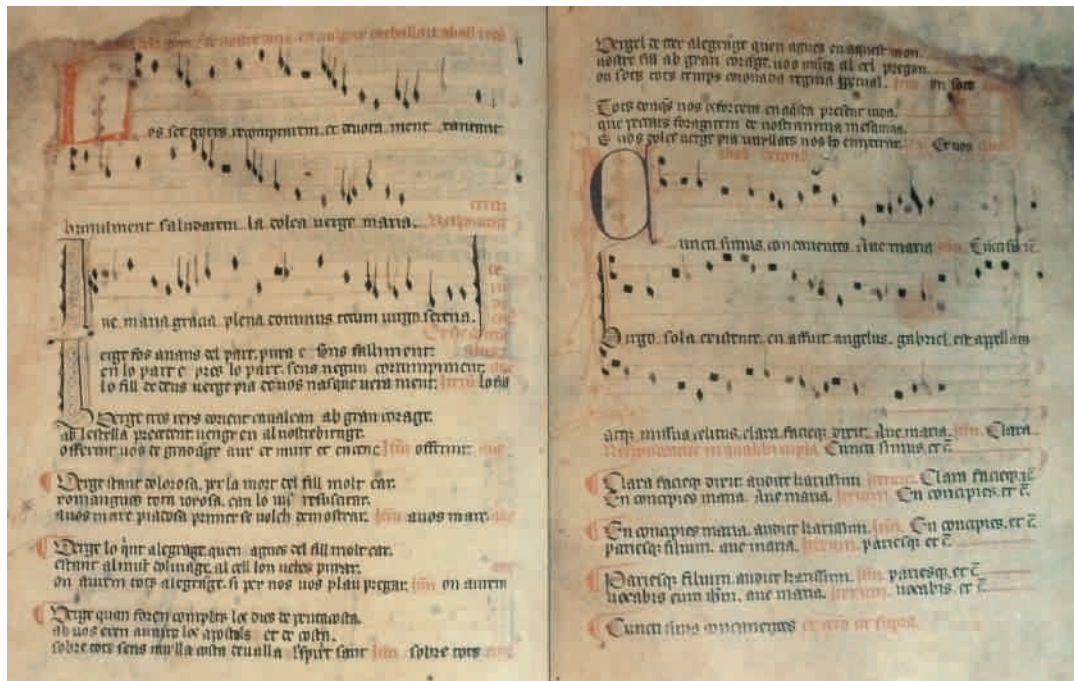
sec, no oblidaria els teus decrets” (v. 83) és el crit del creient. La seva fidelitat, encara que posada a prova, troba la força en la Paraula del Senyor: “Que pugui respondre als qui es burlen de mi: Jo confio en la seva paraula” (v. 42), afirma amb fermesa; i també davant una perspectiva angoixant de la mort, els mandats del Senyor són el seu punt de referència i la seva esperança de victòria: “Han estat a punt d’esborrar-me de la terra, però jo no he abandonat els teus preceptes” (v. 87).

La llei divina, objecte de l’amor apassionat del salmista i de tot creient, és font de vida. El desig de comprendre-la, d’observar-la, d’orientar cap a ella tot el propi ésser és la característica de l’home just i fidel al Senyor, que la “medita dia i nit”, com recita el Salm 1 (v. 2); és una llei, la de Déu, que cal tenir “en el cor” com diu el conegut text del Xemà en el Deuteronomi. Diu: “Escolta, Israel... Grava en el teu cor les paraules dels manaments que avui et dono. Inculca-les als teus fills; parla’n a casa i tot fent camí, quan te’n vagis al llit i quan et llevis” (6,4.6-7). Centre de l’existència, la Llei de Déu exigeix l’escolta del cor, una escolta feta d’obediència no servil, sinó filial, confiada, conscient. L’escolta de la Paraula és una trobada personal amb el Senyor de la vida, una trobada que ha de traduir-se en eleccions concretes i convertir-se en camí i solc. Quan a Jesús se li preguntava què cal fer per tenir la vida eterna, Jesús esmenta sempre el camí de l’observança de la Llei, però indicant què fer per portar-la a plenitud, diu: “Només et falta una cosa: vés, ven tot el que tens i dóna-ho als pobres, i tindràs un tresor al cel. Després vine i segueix-me” (Mc 10,21 i par.). El compliment de la Llei és seguir Jesús, anar pel camí de Jesús, en companyia de Jesús.

El salm 119 ens porta, per tant, al trobament amb el Senyor i ens dirigeix cap a l’Evangeli. Hi ha un verset en què m’agradaria aturar-me: és el v. 57: “Senyor, jo dic: l’heretat que em toca és estar atent a les teves paraules”. També en altres salms, l’orant afirma que el Senyor és la seva “porció”, la seva herència: “El Senyor és la porció de la meua heretat i el meu calze”, recita el Salm 16 (v. 5a). “Déu, la roca del meu cor, serà sempre la meua possessió” és la proclamació del fidel en el Salm 73 (v. 26b), i novament, en el salm 142, el salmista crida el Senyor: “Tu ets el meu refugi, la meua heretat en el país de la vida” (v.6b).

Aquest terme “part” evoca l’esdeveniment de la repartició de la terra promesa entre les tribus d’Israel, quan als levites no els fou assignada cap porció del terreny, perquè la seva “porció” era el Senyor mateix. Dos textos del Pentateuc són molt explícits a aquest respecte utilitzant el terme en qüestió: “El Senyor va dir encara a Aaron: ‘Tu no tindràs cap heretat ni cap porció en el país que jo repartiré entre els israelites. Jo sóc la teua porció i la teua heretat a Israel’”, així diu el Llibre dels Nombres (18,20), i el Deuteronomi afirma: “Per això els levites no han rebut heretat ni porció entre els seus germans: el Senyor és la seva heretat, tal com els va prometre ell mateix” (Dt 10,9; cf. Dt 18,2; Js 13,33; Ez 44,28). Els sacerdots, pertanyents a la tribu de Leví, no poden ser propietaris de terres en el país que Déu donava en heretat al seu poble, portant a compliment la promesa feta al seu pare Abraham (cf. Gn 12,1-7). La possessió de la terra, element fonamental d’estabilitat i de possibilitat de supervivència, era signe de benedicció, perquè implicava la possibilitat de construir una casa, fer créi-

xer els fills, conrear els camps i viure dels fruits de la terra. És a dir els levites, mitjancers del sagrat i de la benedició divina, no poden posseir, com altres israelites, aquest signe exterior de la benedició i aquesta font de subsistència. Totalment donats al Senyor, han de viure d'Ell sol, abandonats al seu amor provident i a la generositat dels germans, sense tenir herència perquè Déu és la part de la seva herència, Déu és la seva terra, que li fa viure en plenitud.

I ara, l'orant del salm 119 aplica a si mateix aquesta realitat: "La meua part és el Senyor". El seu amor per Déu i per la seva Paraula el porta a fer l'elecció radical de tenir el Senyor com a únic bé i també a guardar les seves paraules com a do preciós, més preat que tota herència i que tota possessió terrena. El nostre verset, de fet, té la possibilitat d'una doble traducció i podria ser traduït d'una altra manera: "La meua part, Senyor, he dit, és custodiar les teves paraules". Les dues traduccions no es contradueixen, sinó que es completen l'una a l'altra: el salmista està afirmant

que la seva part és el Senyor però també que custodiar les paraules divines és la seva herència, com dirà després en el v. 111: "Tindrè sempre per herència el teu pacte: és l'alegria del meu cor". I aquesta és la felicitat del salmista que, com als levites, se li ha donat com a porció d'herència la Paraula de Déu.

Estimats germans i germanes, aquests versos són de gran importància per a tots nosaltres també avui. Abans que res per als sacerdots, cridats a viure només del Senyor i de la seva Paraula, sense altres seguretats, tenint-lo a Ell com únic bé i única font de veritable vida. Des d'aquesta perspectiva s'entén la lliure elecció del celibat pel Regne dels cels, a redescobrir en la seva bellesa i en la seva força. Aquests versets són importants, també, per a tots els fidels, poble de Déu pertanyent a Ell sol, "regne de sacerdots" per al Senyor (cf. 1Pe 2,9; Ap 1,6; 5,10), cridats a la radicalitat de l'Evangeli, testimonis de la vida portada per Crist, nou i definitiu "Summe sacerdot" que s'ha ofert en sacrifici per a la salvació del món (cf. He

2,17; 4,14-16; 5,5-10; 9,11ss). El Senyor i la seva Paraula: aquests són la nostra "terra", en la qual hem de viure en la comunió i en l'alegria.

Deixem, doncs, que el Senyor ens introdueixi en el cor aquest amor per la seva Paraula i ens doni de tenir sempre al centre de la nostra existència Ell i la seva santa voluntat. Demanem que la nostra oració i tota la nostra vida siguin il·luminades per la Paraula de Déu, llum dels nostres passos i llum per al nostre camí, com diu el Salm 119 (cf. v. 105), de manera que el nostre caminar sigui segur, a la terra dels homes. I que Maria, que va acollir i generar la Paraula, sigui guia i consol, estrella polar que indica el camí de la felicitat. Llàvors, també nosaltres podrem alegrar-nos en la nostra oració, com l'orant del salm 16, pels dons inesperats del Senyor i per la immerescuda herència que hem tingut la sort que ens toqui: "Senyor, heretat meua i calze meu, tu m'has triat la possessió; la part que m'ha tocat és deliciosa, m'encisa la meua heretat" (Sl 16,5.6) Gràcies!

SALM 119 (118)

Àlef

- 1 Feliços els homes de conducta irrepreensible, que segueixen la Llei del Senyor!
- 2 Feliços els homes que guarden el seu pacte i cerquen el Senyor amb tot el cor,
- 3 no cometem mai cap mal, segueixen els seus camins!
- 4 Has donat els teus preceptes perquè siguin observats fidelment.
- 5 Tant de bo que els meus camins no es desviïn de guardar els teus decrets;
- 6 mai no em veuré decebut si tinc al davant tots els teus manaments.
- 7 El meu cor et lloarà amb sinceritat quan aprendrà que decideixes amb justícia.
- 8 Vull guardar els teus decrets; no m'abandonis, no em deixis sol.

Bet

- 9 Com mantindrà pur un jove el seu camí? Vivint d'acord amb la teva paraula.
- 10 T'he cercat amb tot el cor: no deixis que m'aparti dels teus manaments.
- 11 Guardo al fons del cor el que has promès, per no pecar contra tu.
- 12 Sigues beneït, Senyor! Fes que aprengui els teus decrets.
- 13 Els meus llavis compten d'una a una totes les sentències que has donat.
- 14 Sóc més feliç guardant el teu pacte que fruit de grans riqueses.
- 15 Vull considerar els teus preceptes i fixar-me en els teus camins.
- 16 Els teus decrets són la meva delícia, no oblidaré mai el que has promès.

Guímel

- 17 Concedeix la vida al teu servent, que em vull fixar en la teva paraula.
- 18 Obre'm els ulls i podré contemplar les meravelles de la teva Llei.
- 19 Sóc un foraster en aquesta terra; no m'amaguis els teus manaments.
- 20 La meva ànima està assedegada de sentir a cada moment els teus designis.
- 21 Tu amenes aquests maleïts superbs que es desvien dels teus manaments.

- 22 Allunya de mi les burles i els menyspreus, perquè jo guardo el teu pacte.
- 23 Ni que els poderosos deliberin contra mi, jo faré l'elogi dels teus decrets.
- 24 El teu pacte és la meva delícia, ell em fa de conseller.

Dàlet

- 25 Em veig sepultat a la pols; fes-me viure, com vas prometre.
- 26 T'he exposat els meus camins i m'has respost; fes que aprengui els teus decrets.
- 27 Fes-me entendre el camí dels preceptes i faré l'elogi de les teves meravelles.
- 28 La meva vida es consumeix de pena; renova'm, tal com vas prometre.
- 29 Aparta'm dels falsos camins i fes-me el do de la teva Llei.
- 30 He escollit els camins veritables, he admès les teves sentències.
- 31 Estic enamorat del teu pacte; Senyor, fes que no quedi decebut.
- 32 Correré pels camins dels manaments, perquè m'has eixamplat el cor.

He

- 33 Mostra'm el camí dels teus decrets, Senyor, que el vull seguir fins al final.
- 34 Fes-me entendre la teva Llei, que la vull guardar amb tot el cor.
- 35 Guia'm pel camí dels manaments, que jo me l'estimo de debò.
- 36 Inclina el meu cor al teu pacte, fes que no em deixi subornar.
- 37 Aparta els meus ulls dels qui no són res; el teu camí em donarà la vida.
- 38 Compleix amb mi, servent teu, la teva promesa i jo et seré fidel.
- 39 Allunya les burles que jo temo; sé que són bones les sentències que has donat.
- 40 Mira com estimo els teus preceptes; per la teva bondat, dona'm la vida.

Vau

- 41 Que ploquin els teus favors, Senyor; salva'm, com havies promès.

42 Que pugui respondre als qui es burlen de mi:
«Jo confio en la seva paraula.»

43 No em treguis dels llavis la promesa que no
enganya:
confio en el teu judici.

44 Vull guardar sempre la teva Llei,
per segles i més segles.

45 Viuré amb el cor ample,
jo que medito els teus preceptes.

46 Davant els reis parlaré del teu pacte
i no hauré d'avergonyar-me'n.

47 Els teus manaments fan les meves delícies,
me'ls estimo de debò.

48 Prego alçant les mans cap als manaments que
tant estimo,
faig l'elogi dels teus decrets.

Zain

49 Recorda la promesa que em vas fer
i que manté la meva esperança.

50 Això és el que em conforta en les penes:
la teva promesa em dona la vida.

51 Quan els superbs es reien tant de mi
no em decantava de la teva Llei.

52 Recordava els judicis eterns,
i aquest record, Senyor, em confortava.

53 M'encenc d'indignació contra els injustos
quan veig que abandonen la Llei.

54 Els teus decrets són el tema dels meus cants
quan em trobo en terra estranya.

55 Senyor, fins de nit recordo el teu nom
i vetllo pensant en la teva Llei.

56 Emprenc com a cosa meva
la guarda dels teus preceptes.

Het

57 Senyor, jo dic: l'heretat que em toca
és estar atent a les teves paraules.

58 El meu cor cerca d'afalagar-te:
compadeix-te de mi, com vas prometre.

59 Examino els meus camins
perquè els meus peus no es desviïn del teu pacte.

60 Sense torbar-me, avanço de pressa
en la guarda dels teus manaments.

61 Els paranys dels injustos m'envolten,
però jo no oblidó la teva Llei.

62 A mitjanit em llevo a lloar-te,
perquè són justos els teus judicis.

63 M'uneixo a tots els fidels,
als qui guarden els teus preceptes.

64 Senyor, la terra és plena del teu amor;
fes que aprengui els teus decrets.

Tet

65 Has fet feliç el teu servent,
com tu, Senyor, havies promès.

66 Dóna'm enteniment i bon sentit,
que jo tinc fe en els teus manaments.

67 Abans de passar penes, vivia esgarriat,
però ara tinc presents les teves promeses.

68 Tu ets bo, tu fas el bé;
fes que aprengui els teus decrets.

69 No curen de res els remeis dels superbs;
jo guardo amb tot el cor els teus preceptes.

70 Els seus cors s'han endurit, són insensibles,
però la teva Llei fa la meva delícia.

71 M'ha fet bé haver sofert tantes penes:
així he après els teus decrets.

72 M'estimo més la Llei que et surt dels llavis
que mil monedes d'or o de plata.

Iod

73 Les teves mans m'han fet i m'han creat,
dóna'm seny per a aprendre els manaments.

74 Els qui et veneren s'alegraran
en veure que espero el que has promès.

75 Senyor, ets just, ho reconec;
amb raó he sofert tantes penes.

76 Que el teu amor em conforti,
com vas prometre al teu servent.

77 Que vingui la teva tendresa i viuré;
la teva llei fa les meves delícies.

78 Que els superbs s'avergonyeixin d'oprimir-me
injustament;
jo faré l'elogi dels teus preceptes.

79 Que es posin a favor meu els fidels,
els qui coneixen el teu pacte.

80 Que el meu cor guardi plenament els teus decrets
i no quedaré confós.

Caf

81 Em sento defallir de tant esperar la salvació,
però confio en la teva paraula.

82 Se'm cansen els ulls d'esperar el que has promès,
i exclamo: «Quan vindràs a consolar-me?»

83 Fins si em quedava tot ressec,
no oblidaria els teus decrets.

84 Quant de temps viurà el teu servent?
Quan em faràs justícia dels qui em persegueixen?

85 M'han posat paranys els superbs
que no viuen segons la teva Llei.

86 Tots els teus manaments són justos;
defensa'm, que em persegueixen sense causa.

87 Han estat a punt d'esborrar-me de la terra,
però jo no he abandonat els teus preceptes.

88 Per l'amor que em tens, salva'm la vida
i guardaré el pacte que vas fer.

Làmed

89 Les teves promeses, Senyor, són eternes,
persistiran en el cel.
90 La teva fidelitat es manté per segles i segles
com es manté la terra que has creat.
91 Tot subsisteix fins ara perquè tu ho has decidit;
t'obeeix tot l'univers.
92 Si la teva Llei no fes les meves delícies,
jo hauria sucumbit, amb tantes penes.
93 Em dones vida pels teus preceptes;
jo no els oblidaré mai.
94 Sóc teu: et prego que em salvis,
que jo medito els teus preceptes.
95 Els injustos esperen l'ocasió de perdre'm
i jo miro d'entendre el teu pacte.
96 He vist límits a la cosa més perfecta,
però els teus manaments són immensos.

Mem

97 Com estimo la teva Llei!
Tot el dia la porto al pensament.
98 Pels teus manaments, tinc més seny que
l'enemic,
perquè me'ls he fet meus per sempre.
99 Sóc més instruït que tots els meus mestres
de tant que medito el teu pacte.
100 Complir els teus preceptes
em fa més assenyat que els ancians.
101 No deixo anar els meus peus per mals camins,
vull viure atent a les teves paraules.
102 Les decisions que has pres, no les defujo;
tu me les has ensenyades.
103 Quina dolçor, les teves promeses!
Les trobo, quan en parlo, més dolces que la mel.
104 El seny em ve dels teus preceptes;
per això detesto els camins enganyosos.

Nun

105 La teva paraula fa llum als meus passos,
és la claror que m'il·lumina el camí.
106 Ho he jurat i ho mantinc:
guardaré els teus justos decrets.
107 Són grans les penes que sofreixo, Senyor:
fes que visqui, com havies promès.
108 Accepta, Senyor, l'ofrena que et prometo
i fes que aprengui els teus designis.
109 La meva vida està sempre en perill,
però no oblidó mai la teva Llei.

110 M'han parat una trampa els injustos,
però jo no em desvio dels teus preceptes.

111 Tindrè sempre per herència el teu pacte:
és l'alegria del meu cor.

112 Compliré de cor els teus decrets,
del tot i per sempre.

Sàmec

113 Em desagrada la gent de doble vida,
jo estimo la teva Llei.
114 Tu ets l'escut que em protegeix,
la teva promesa és la meva esperança.
115 Allunyeu-vos de mi, malfactors,
que vull guardar els manaments del meu Déu.
116 Tal com em vas prometre, referma'm i viuré;
no defraudis la meva esperança.
117 Aguanta'm i seré salvat,
vull fixar-me sempre en els teus decrets.
118 Tu desaproves els qui se n'allunyen,
enganyats per la pròpia astúcia.
119 Per a tu són escòria els injustos del país;
per això estimo el teu pacte.
120 Tot el meu cos s'esborrona de por,
perquè temo els teus judicis.

Ain

121 He obrat segons el dret i la justícia:
no m'abandonis en mans dels opressors.
122 Assegura'm que faràs feliç el teu servent,
que no m'oprimiran els superbs.
123 Els meus ulls es cansen d'esperar que em salvis
i que arribin els béns promesos.
124 Mostra l'amor que tens al teu servent,
fes que aprengui els teus decrets.
125 Sóc el teu servent, dona'm seny
i coneixeré el teu pacte.
126 Ja és hora que intervinguis, Senyor:
ells han violat la teva Llei.
127 Jo aprecio els teus manaments
més que l'or, més que l'or fi;
128 per això trobo encertats els teus preceptes
i m'aparto dels camins enganyosos.

Pe

129 És admirable, el teu pacte;
per això el té present la meva ànima.
130 Penetrar les teves paraules
dóna llum i enteniment als més senzills.
131 Obro els llavis i aspiro amb delit:
m'agraden tant els teus manaments!
132 Mira'm i compadeix-te de mi,
tu que et compadeixes dels qui estimen el teu nom.

- 133 Que la teva promesa guïï els meus passos,
que jo no sigui mai esclau de males arts.
- 134 Allibera'm dels homes que oprimeixen,
que pugui guardar els teus preceptes.
- 135 Fes veure al teu servent la claror de la teva
mirada,
fes que el teu servent aprengui els teus decrets.
- 136 Mars de llàgrimes surten dels meus ulls
quan veig els qui no guarden la teva Llei.

Sade

- 137 Tu ets just, Senyor,
i són justes les teves sentències.
- 138 Has establert amb benvolença el teu pacte,
que és irrevocable.
- 139 Sento un zel que em consumeix,
veient com l'enemic oblida el que has promès.
- 140 Les teves promeses són de bona llei;
el teu servent les estima.
- 141 Per petit i menyspreat que jo sigui,
no m'oblido dels teus preceptes.
- 142 La teva bondat serà sempre generosa,
és irrevocable la teva Llei.
- 143 Quan em trobava en perill i en la desgràcia
em feien feliç els teus manaments.
- 144 Els teus pactes seran sempre justos;
dóna'm seny i podré viure.

Cof

- 145 Clamo amb tot el cor, Senyor, escolta'm:
vull complir els teus decrets.
- 146 Jo t'invoco: salva'm
i guardaré el teu pacte.
- 147 Encara no és de dia i ja vinc a implorar-te
confiant en les teves paraules.
- 148 Abans d'hora es desvetllen els meus ulls
per considerar les teves promeses.
- 149 Tu que m'estimes, escolta el meu clam;
dóna'm la vida, Senyor, com vas decidir.
- 150 Tinc a prop uns homes malèvols,
que estan lluny de la teva Llei.
- 151 Tu, Senyor, ets a prop meu
i es mantenen fermes els teus manaments;
- 152 jo sé, fa temps, que el teu pacte
l'has assegurat per sempre.

Reix

- 153 Mira les penes que sofreixo i allibera-me'n,
que no oblido la teva Llei.
- 154 Pledeja a favor meu i defensa'm;
com vas prometre, dona'm la vida.

- 155 La salvació és lluny dels injustos,
perquè no mediten els teus decrets.
- 156 És gran, Senyor, la teva tendresa;
com vas decidir, dona'm la vida.
- 157 Ni que siguin tants els enemics que em
persegueixen,
no m'he apartat del teu pacte.
- 158 Em repugnen els qui he vist apostatar
sense fer cas de les teves promeses.
- 159 Com m'estimo els teus preceptes, Senyor!
Per l'amor que em tens, dona'm la vida.
- 160 La teva paraula neix de la veritat,
són justes i eternes les teves decisions.

Xin

- 161 Quan els governants em perseguien sense
causa,
jo sols temia les teves paraules.
- 162 La teva promesa em feia tan feliç
com un home que troba un gran botí.
- 163 Avorreixo l'engany, el detesto,
i estimo la teva Llei.
- 164 Et lloo set vegades cada dia,
perquè són justes les teves decisions.
- 165 Tenen molta pau els qui estimen la Llei;
res no els farà ensopegar.
- 166 Compleixo els manaments, Senyor,
mentre espero que em salvís.
- 167 El meu cor té present el teu pacte;
me l'estimo de debò.
- 168 Tinc presents el teu pacte i els teus decrets;
tots els meus camins són davant teu.

Tau

- 169 Que el meu clam arribi fins a tu, Senyor,
dóna'm seny com vas prometre;
- 170 deixa entrar al teu davant la meva súplica;
tal com vas prometre, allibera'm.
- 171 Tinc a flor de llavis la lloança,
perquè em fas aprendre els teus decrets.
- 172 La meva llengua canta les teves promeses;
tots els teus manaments són justos.
- 173 Que la teva mà estigui a punt per a ajudar-me;
jo he escollit els teus preceptes.
- 174 Anhele que em salvís, Senyor;
la teva Llei em farà feliç.
- 175 Que visqui la meva ànima i et lloï
i que el teu judici em defensi.
- 176 M'havia allunyat com una ovella perduda:
vine a buscar el teu servent,
que jo no oblido els teus manaments.

SALM 126 (125)

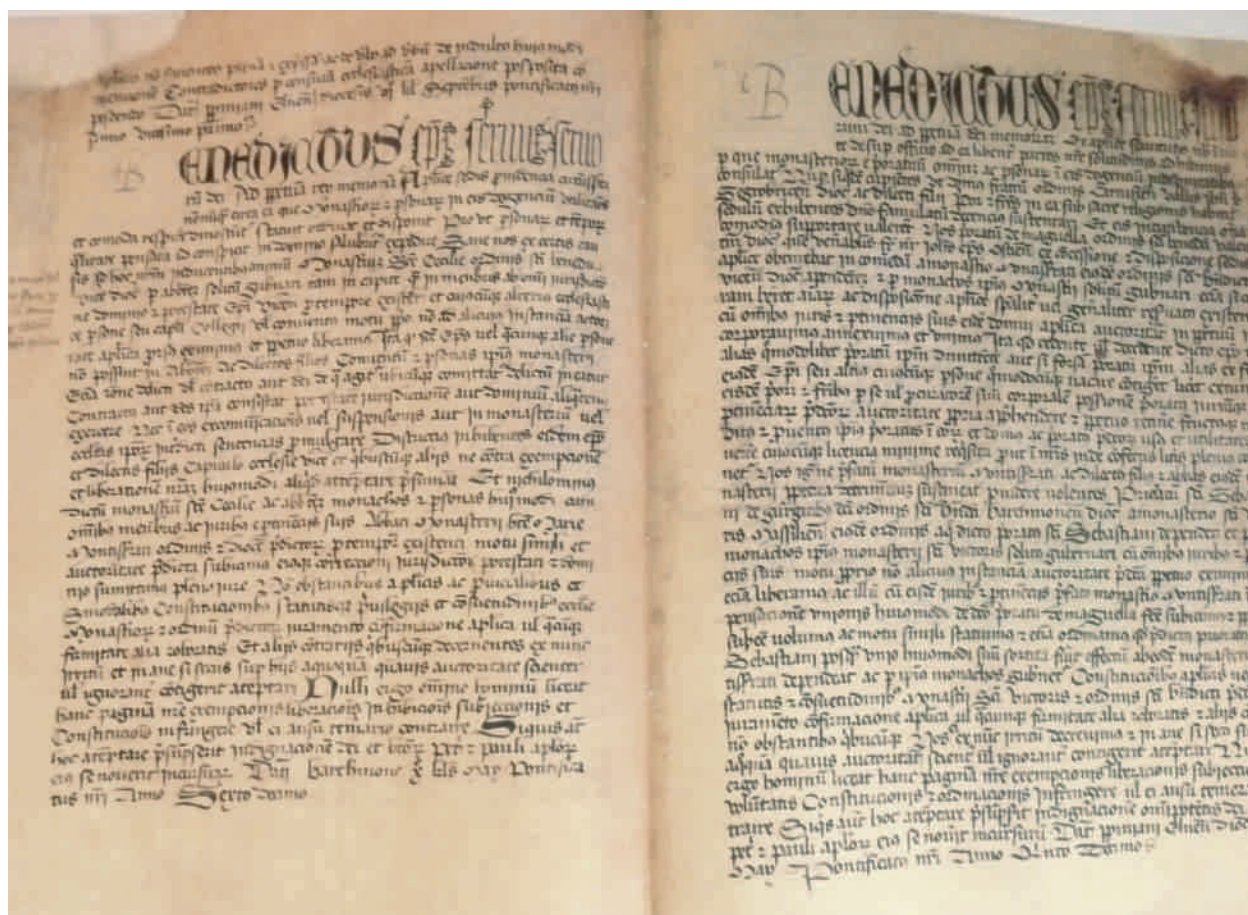
Estimats germans i germanes, en les anteriors catequesis hem meditat sobre alguns Salms de lamentació i de fe. Avui voldria reflexionar amb vosaltres sobre un Salm de tipus festiu, una pregària que, en l'alegria, parla de les meravelles de Déu. És el Salm 126 –segons la numeració grecollatina el 125–, que celebra les grans coses que el Senyor ha realitzat en el seu poble i que continuament realitza en tots els creients.

El salmista, en nom de tot Israel, comença la seva pregària recordant l'experiència exultant de la salvació:

“Quan el Senyor renovà la vida de Sió, ho crèiem un somni. La nostra boca s'omplí d'alegria, de crits i de rialles” (vv. 1-2a).

El Salm parla d'una “vida renovada”, és a dir restituïda al seu estat original, en tota la seva anterior positivitat. És a dir, es parteix d'una situació de sofriment i de necessitat a la qual Déu respon donant la salvació i portant l'orant a la condició anterior, fins i tot enriquida i millorada. És el que li succeeix a Job, quan el Senyor li torna tot el que havia perdut, redoblant-ho i ampliant una benedicció encara major (cf. *Jb* 42,10-13), és el que experimenta el poble d'Israel quan torna a la seva pàtria després de l'exili a Babilònia. És justament la referència a la fi de la deportació en terra estrangera el que s'interpreta en aquest Salm: l'expressió “renovar la vida de Sió” és llegida i compresa per la tradició com un “fer tornar als presoners de Sió”. En efecte, el retorn de l'exili és el paradigma de tota intervenció divina de salvació perquè la caiguda de Jerusalem i la deportació a Babilò-

nia han estat unes experiències devastadores per al poble escollit, no sols en el pla polític i social, sinó també i sobretot en el pla religiós i espiritual. La pèrdua de la terra, el final de la monarquia davídica i la destrucció del Temple semblen un desmentiment de les promeses divines, i el poble de l'aliança, dispersat entre els pagans, s'interroga dolorosament sobre un Déu que sembla haver-los abandonat. Per això, el final de la deportació i el retorn a la pàtria s'experimenten com un meravellós retorn a la fe, a la confiança, a la comunió amb el Senyor; és una “renovació de la vida” que implica també la conversió del cor, el perdó, l'amistat retrobada amb Déu, la consciència de la seva misericòrdia i la renovada possibilitat de lloar-lo (cf. *Jr* 29,12-14; 30,18-20; 33,6-11; *Ez* 39,25-29). Es tracta d'una experiència d'alegria aclaparadora, de somriures i de crits de goig, talment bella que

“ho creïem un somni”. Les intervencions divines tenen, sovint, formes inesperades, que van més enllà del que l’home pugui imaginar; d’aquí la meravella i el goig que s’expressen en la lloança: “És magnífic el que el Senyor fa”. És el que diuen les nacions i és el que proclama Israel:

“Els altres pobles es deien:
 ‘És magnífic el que el Senyor fa
 a favor d’ells!’
 És magnífic el que el Senyor fa
 a favor nostre,
 amb quin goig ho celebrem”
 (vv. 2b-3).

Déu fa meravelles en la història dels homes. Obrant la salvació, es revela a tots com a Senyor potent i misericordiós, refugi de l’oprimit, que no s’oblida del lament dels pobres (cf. *Sl* 9,10.13), que estima la justícia i el dret i de l’amor del qual està plena la terra (cf. *Sl* 33,5). Per això, davant l’alliberament del poble d’Israel, tots els pobles reconeixen les coses grans i magnífiques que Déu fa a favor del seu poble i celebren el Senyor en la seva realitat de Salvador. Israel es fa ressò de la proclamació de les nacions i la repeteix, però com a protagonista, com a directe destinatari de l’acció divina: “És magnífic el que el Senyor fa a favor nostre”; “a favor nostre” o més precisament “amb nosaltres”, en hebreu *immanû*, afirmant així aquesta relació privilegiada que el Senyor té amb els seus escollits i que trobarà en el nom *Immanuel*, “Déu amb nosaltres”, amb el qual és anomenat Jesús, el seu cim i la seva plena manifestació (cf. *Mt* 1,23).

Estimats germans i germanes, en la nostra pregària hem de considerar més sovint com, en els fets de la nostra vida, el Senyor ens ha protegit, guiat, ajudat i lloar-lo per

SALM 126 (125)

1 Càntic de pelegrinatge.

Quan el Senyor renovà la vida de Sió,
 ho creïem un somni.

2 La nostra boca s’omplí d’alegria, de crits i de rialles.

Els altres pobles es deien:
 «És magnífic el que el Senyor fa a favor d’ells!»

3 És magnífic el que el Senyor fa a favor nostre, amb quin goig ho celebrem!

4 Renova la nostra vida, Senyor, com l’aigua renova l’estepa del Nègueb.

5 Els qui sembraven amb llàgrimes als ulls criden de goig a la sega.

6 Sortien a sembrar tot plorant, carregats amb la llavor; i tornen cantant d’alegria, duent a coll les seves garbes.

tot el que ha fet a favor nostre. Hem d’estar atents a les coses bones que el Senyor ens dona. Estem sempre pendents dels problemes, les dificultats i gairebé no volem adonar-nos de les coses bones que vénen del Senyor. Aquesta atenció, que es converteix en gratitud, és molt important per a nosaltres i ens crea un record del bé que ens ajuda també en les hores de fosc. Déu fa coses grans, i qui ho experimenta –atent a la bondat del Senyor amb l’atenció del cor– està ple d’alegria. Amb aquesta nota festiva es conclou la primera part del Salm. Ser salvats i tornar a la pàtria de l’exili és com tornar a la vida: l’alliberament obre al somriure, però alhora a l’esperança d’un compliment que encara cal desitjar i demanar. Aquesta és la segona part del Salm que diu així:

“Renova la nostra vida, Senyor,
 com l’aigua renova l’estepa del
 Nègueb.

Els qui sembraven amb
 llàgrimes als ulls

criden de goig a la sega.
 Sortien a sembrar tot plorant,
 carregats amb la llavor;
 i tornen cantant d’alegria,
 duent a coll les seves garbes”
 (vv. 4-6)

Si al començament de la pregària, el salmista celebrava l’alegria d’una sort restablerta pel Senyor, ara la demana com una cosa que no s’ha realitzat encara. Si s’aplica aquest Salm al retorn de l’exili, aquesta aparent contradicció s’explicaria amb l’experiència històrica, viscuda per Israel, de retorn a una pàtria difícil, només parcial, que indueix l’orant a sol·licitar una ulterior intervenció divina per portar a plenitud la restauració del poble.

Però el Salm va més enllà de la dada purament històrica per obrir-se a dimensions més àmplies, de tipus teològic. L’experiència consoladora de l’alliberament de Babilònia està inacabada, “ja” succeïda, però “encara no” ha arribat a la seva plenitud. Així, mentre en l’alegria

se celebra la salvació rebuda, la pregària s'obre a l'esperança d'una plena realització. Per això el Salm utilitza imatges particulars que, amb la seva complexitat, remetent a la realitat misteriosa de la redempció, en la qual s'entrellacen el do rebut i el que encara no ha arribat, vida i mort, alegria somniada i llàgrimes penoses. La primera imatge fa referència als torrents secs del Nègueb, que amb les pluges s'omplen d'aigües impetuoses que tornen a donar vida al terreny sec i el fan re florir. La petició del salmista és, per tant, que el restabliment de la sort del poble i el retorn de l'exili siguin com l'aigua, aclaparadora i imparabile, i capaç de transformar el desert en una immensa regió d'herba verda i flors.

La segona imatge es desplaça dels tossals àrids i rocosos del Nègueb als camps que els agricultors conreen per obtenir l'aliment. Per parlar de salvació, es recorda aquí l'experiència de cada any que es renova en el món agrícola: el moment difícil i fatigós de la sembra, i l'alegria tremenda de la collida. Una sembra que s'acompanya amb les llàgrimes, perquè es tira el que encara es podria convertir en pa, exposant-se a una espera plena d'inseguretats: el pagès treballa, prepara el terreny, escampa la llavor, però, com tan bé il·lustra la paràbola del sembrador, no sap on caurà aquesta llavor, si els ocells se la menjaran, si traurà arrels, si es convertirà en espiga (cf. *Mt* 13,3-9; *Mc* 4,2-9; *Lc* 8,4-8). Escampar la llavor és un gest de confiança i d'esperança; cal el treball de l'home, però després s'entra en una espera impotent, sabent que molts factors seran determinants per al bon resultat de la collita i que el risc d'un fracàs està sempre present. Però, any rere any, el pagès repeteix el seu gest i llança la seva llavor. Quan es con-

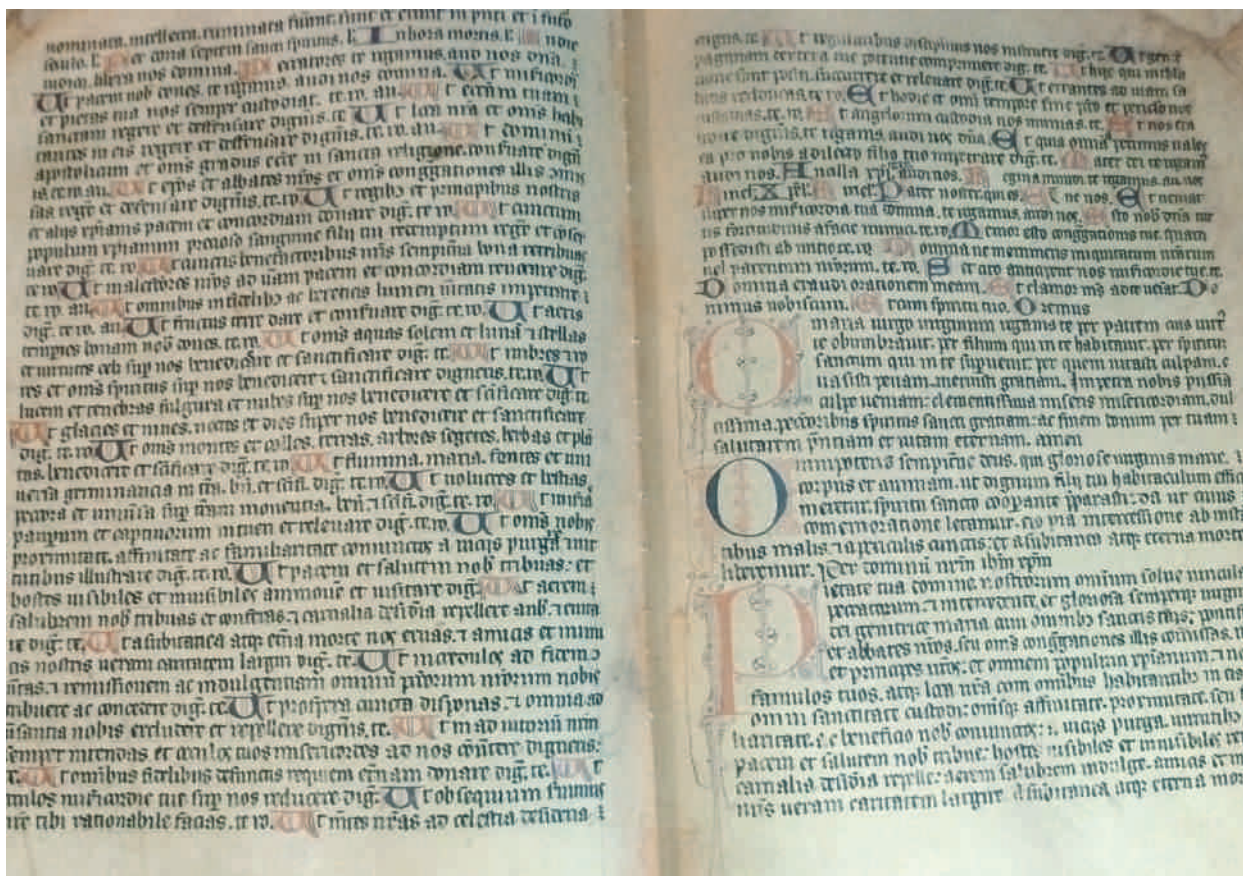
verteix en espiga i els camps s'omplen de messes, llavors apareix l'alegria de qui es troba davant un prodigi extraordinari. Jesús coneixia bé aquesta experiència i en parlava amb els seus: "Deia: 'Amb el Regne de Déu passa com quan un home sembra la llavor a la terra: tant si dorm com si està despert, de nit o de dia, la llavor germina i creix, sense que ell sàpiga com'" (*Mc* 4,26-27). És el misteri amagat de la vida, són les meravelloses "coses grans" de la salvació que el Senyor realitza en la història dels homes i el secret del qual els homes ignoren. La intervenció divina, quan es manifesta en plenitud, mostra una dimensió aclaparadora, com els torrents del Nègueb i com el gra dels camps, evocador aquest últim de la desproporció típica de les coses de Déu: desproporció entre el cansament de la sembra i la immensa alegria de la collita, entre l'ànsia de l'espera i la visió tranquil·litzadora dels graners plens, entre les petites llavors llançades a la terra i la visió de les garbes daurades pel sol. En la collita tot es transforma, el plor acaba, deixa el seu lloc a crits d'alegria exultant.

A tot això es refereix el salmista per parlar de la salvació, de l'alliberament, del restabliment de la sort, del retorn de l'exili. La deportació a Babilònia, com tota situació de sofriment i de crisi, amb la seva foscor dolorosa feta de dubtes i d'aparent llunyania de Déu, en realitat, diu el nostre Salm, és com una sembra. En el Misteri de Crist, a la llum del Nou Testament, el missatge es fa més explícit i clar: el creient que travessa aquesta foscor és com el gra de blat que cau a terra i mor, però per donar molt de fruit (cf. *Jn* 12,24); o bé, representen una altra imatge apreciada per Jesús, és com la dona que pateix els dolors del part per poder arribar a la glò-

ria d'haver donat a la llum una vida nova (cf. *Jn* 16,21).

Estimats germans i germanes, aquest Salm ens ensenya que, en la nostra pregària, hem de romandre sempre oberts a l'esperança i fermes en la fe en Déu. La nostra història, encara que marcada sovint pel dolor, les inseguretats i moments de crisi, és una història de salvació i de "renovació de la vida". En Jesús acaba el nostre exili, tota llàgrima s'eixuga, en el misteri de la seva Creu, de la mort transformada en vida, com el gra de blat que es destrueix a la terra i es converteix en espiga. També per a nosaltres aquest descobriment que Jesús és el gran alegria del "sí" de Déu, del restabliment de la nostra sort. Però com aquells que –tornant de Babilònia plens d'alegria– van trobar una terra empobrida, devastada, com també les dificultats de la sembra fan plorar els qui no saben si al final hi haurà collita. Així també nosaltres, després del gran descobriment de Jesucrist –la nostra vida, la veritat, el camí– entrant al terreny de la fe, en "la terra de la fe", trobem sovint una vida fosca, dura, difícil, una sembra amb llàgrimes, però segurs que la llum de Crist, al final, ens dona una gran collita. Hem d'aprendre això també en les nits fosques; no oblidar que hi ha la llum, que Déu ja és enmig de les nostres vides i que podem sembrar amb la gran confiança que el "sí" de Déu és més fort que tots nosaltres. És important no perdre aquest record de la presència de Déu en la nostra vida, aquesta alegria profunda que Déu ha entrat en la nostra vida, alliberant-nos: és la gratitud pel descobriment de Jesucrist, que ha vingut a nosaltres. I aquesta gratitud es transforma en esperança, és estrella de l'esperança que ens dona la confiança, és la llum perquè els dolors de la

sembla són l'inici de la nova vida, de la gran i definitiva alegria de Déu.

SALM 136 (135)

Estimats germans i germanes, avui voldria meditar amb vosaltres un Salm que resumeix tota la història de salvació de la qual l'Antic Testament ens dona testimoni. Es tracta d'un gran himne de lloança que celebra el Senyor en les múltiples, repetides manifestacions de la seva bondat a través de la història dels homes: és el Salm 136, o 135 segons la tradició grecollatina.

Solemne pregària d'acció de gràcies, conegut com el "Gran Hal·lel", aquest Salm es canta tradicionalment al final del sopar pasqual hebreu i Jesús probablement també el va resar en l'última Pasqua celebrada amb els deix-

bles; a això sembla que es refereix la nota dels Evangelistes: "I cantat l'himne, van sortir cap a la muntanya de les Oliveres" (cf. Mt 26,30; Mc 14,26). L'horitzó de la lloança il·lumina així el difícil camí cap al Gòlgota. Tot el Salm 136 es desenvolupa en forma de lletania amb la repetició de l'antífona "perdura eternament el seu amor". A través de la composició s'enumeren els molts prodigis de Déu en la història dels homes i les seves contínues intervencions a favor del seu poble; i a cada proclamació de l'acció salvífica del Senyor respon l'antífona amb la motivació fonamental de la lloança: l'amor etern de Déu, un amor que, segons el terme jueu utilitzat, implica fidelitat, misericòrdia, bondat, gràcia, tendresa. I aquest és el motiu que uneix tot el Salm, repetit sempre de forma semblant, mentre canvien les manifestacions puntuals i paradigmàtiques: la creació, l'alliberament de l'èxode, el do de la terra,

l'ajuda providencial i constant del Senyor envers el seu poble i cada criatura.

Després d'una triple invitació a l'agraïment al Déu sobirà (vv. 1-3), se celebra el Senyor com aquell que fa "grans meravelles" (v. 4), la primera de les quals és la creació: el cel, la terra, els astres (vv. 5-9). El món creat no és un simple escenari en què s'insereix l'actuació salvífica de Déu, sinó que és l'inici d'aquesta actuació meravellosa. Amb la Creació, el Senyor es manifesta en tota la seva bondat i bellesa, es compromet amb la vida, revelant una voluntat de bé de la qual emana tota actuació de salvació. I en el nostre Salm, fent-se ressò del primer capítol del *Gènesi*, el món creat es resumeix en els seus elements principals, insistint, especialment, en els astres, el sol, la lluna, les estrelles, criatures magnífiques que governen el dia i la nit. No es parla aquí de la creació de l'ésser humà,

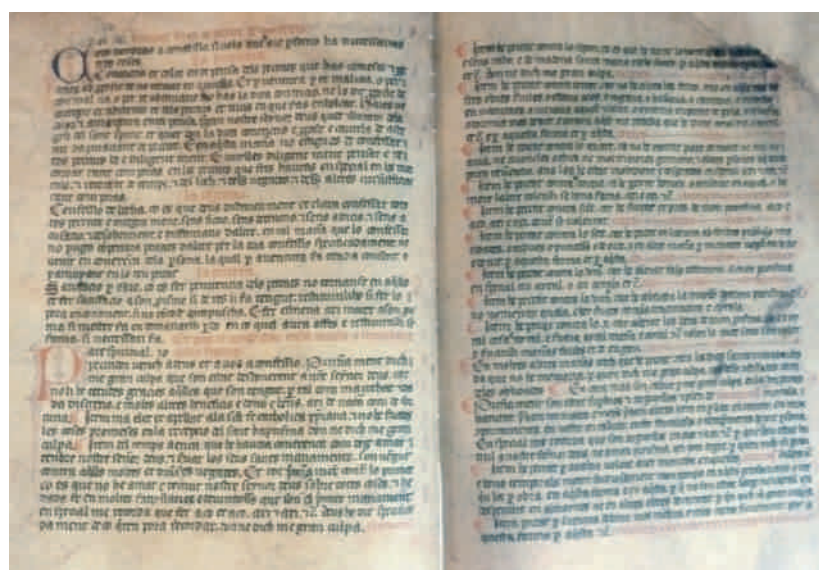
però hi és present; el sol i la lluna són per a ell –per a l’home–, per calcular el temps de l’home, posant-lo en relació amb el Creador, sobretot a través de la indicació dels temps litúrgics.

I és precisament la festa de Pasqua la que s’evoca poc després, quan passant a la manifestació de Déu en la història, s’inicia amb el gran esdeveniment de l’alliberament de l’esclavitud dels egipcis, de l’èxode, marcat amb els seus elements més significatius: l’alliberament d’Egipte amb la plaga dels primogènits egipcis, la sortida d’Egipte, el pas del Mar Roig, el camí al desert fins a l’entrada a la terra promesa (vv.10-20). Estem en el moment originari de la història d’Israel. Déu ha intervingut poderosament per portar el seu poble a la llibertat; a través de Moisès, el seu enviat, s’ha imposat al faraó revelant-se en tota la seva grandesa i, finalment, ha vençut la resistència dels egipcis amb el terrible flagell de la mort dels primogènits. Així Israel pot deixar el país de l’esclavitud, amb l’or dels seus opressors (cf. *Ex* 12,35-36), “amb la mà alçada” (*Ex* 14,8), en el signe exultant de la victòria. També al Mar Roig, el Senyor actua amb poder misericordiós.

Davant un Israel aterrit per la visió dels egipcis que els perseguïen, fins al punt que es lamenten d’haver deixat Egipte (cf. *Ex* 14,10-12), Déu, com diu el nostre Salm, “partí en dos el Mar Roig [...] va fer passar Israel pel mig del mar [...] hi enfonsà el faraó amb el seu exèrcit” (vv. 13-15). La imatge del Mar Roig “partit” en dos, sembla evocar la idea del mar com un gran monstre que es talla en dos trossos i que resulta inofensiu. El poder del Senyor venç la perillositat de les forces de la natura i de les militars posades en joc pels homes: el mar,

que sembla bloquejar el camí al poble de Déu, deixa passar Israel a peu cixut i després es tanca sobre els Egipcis ofegant-los. “Amb mà forta i amb braç poderós” del Senyor (cf. *Dt* 5,15; 7,19; 26,8) es mostren així en tota la seva força salvífica: l’injust opressor ha estat vençut, ofegat en les aigües, mentre que el poble de Déu “passa pel mig” per continuar el seu camí cap a la llibertat.

A aquest camí es refereix el nostre Salm recordant, amb una frase brevíssima, el llarg pelegrinar d’Is-

rael cap a la terra promesa: “Va conduir pel desert el seu poble. Perdura eternament el seu amor” (v.16). Aquestes poques paraules contenen una experiència de quaranta anys, un temps decisiu per a Israel que, deixant-se guiar pel Senyor, aprèn a viure en la fe, en l’obediència i en la docilitat a la llei de Déu. Són anys difícils, marcats per la duresa de la vida al desert, encara que també són anys feliços, de confiança en el Senyor, de confiança filial; és el temps de la “joventut”, com el defineix el profeta Jeremies parlant a Israel, en nom del Senyor, amb expressions plenes de tendresa i de nostàlgia: “Recordo l’amor que em tenies de jove, com

m’estimaves al temps de les noces. Em seguïes pel desert, per terres que ningú no sembra” (*Jr* 2,2). El Senyor, com el pastor del *Salm* 23 que ja hem vist en una altra catequesi, durant quaranta anys va guiar el seu poble, el va educar i el va estimar, portant-lo fins a la terra promesa, vencent també les resistències i hostilitats de pobles enemics que volien obstaculitzar el camí de la salvació (cf. vv. 17-20).

En la descripció de les “grans meravelles” que el nostre Salm enumera, s’arriba al moment del do

final, del compliment de la promesa divina feta als Pares: “Va donar possessió d’aquell país. Perdura eternament el seu amor. El donà a Israel, el seu servent. Perdura eternament el seu amor” (vv. 21-22). En la celebració de l’amor etern del Senyor, es fa ara memòria del do de la terra, un do que el poble ha de rebre però sense posseir, vivint continuament amb un comportament d’acollida conscient i agraïda. Israel rep el territori on habitar com “herència”, un terme que designa d’una manera genèrica la possessió d’un bé rebut d’un altre, un dret de propietat que, de forma específica, fa referència al patrimoni patern. Una de les prerrogatives de Déu és

la de “donar”; i ara al final del camí de l'èxode, Israel, destinatari del do, com un fill, entra al país de la promesa realitzada. Ha acabat el temps de la vagància, sota les tendes, en una vida marcada per la precarietat. Ara ha començat el temps feliç de l'estabilitat, de l'alegria de construir cases, de plantar les vinyes, de viure en la seguretat (cf. *Dt* 8,7-13). Però és també el temps de la temptació dels ídols, de la contaminació amb els pagans, de l'autosuficiència que fa caure en l'oblit l'Origen del do. Per això el salmista esmenta la humiliació i els enemics, una realitat de mort en què el Senyor, novament, es revela com a Salvador: “Es recordà que vivíem trepitjats. Perdura eternament el seu amor. Ens

alliberà dels nostres enemics. Perdura eternament el seu amor” (vv. 23-24).

En aquest punt neix la pregunta: Com podem fer d'aquest Salm la nostra pregària, com podem apropiarnos, per la nostra pregària, aquest Salm? És molt important el marc del Salm, al principi i al final: hi ha la creació. Tornarem a aquest punt: la creació com el gran do de Déu del qual vivim, en el qual Ell es revela en la seva bondat i en la seva grandesa. Per tant, tenir present la creació com a do de Déu és un punt comú per a tots nosaltres. Després continua la història de salvació. Naturalment podem dir: aquest alliberament d'Egipte, el

temps del desert, l'entrada a la Terra Santa i després els altres problemes, estan molt lluny de nosaltres, no és la nostra història. Però hem d'estar atents a l'estructura fonamental d'aquesta pregària. L'estructura fonamental és que Israel es recorda de la bondat del Senyor. En aquesta història hi ha moltes valls fosques, molts moments de dificultats i de mort, però Israel es recorda que Déu era bo i pot sobreviure en aquesta vall fosca, en aquesta vall de mort perquè recorda. Té el record de la bondat del Senyor, del seu poder; la seva misericòrdia és eterna. I això és important també per a nosaltres: recordar-nos de la bondat del Senyor. La memòria esdevé força de l'esperança. El record ens

SALM 136 (135)

1 Enaltiu el Senyor: que n'és, de bo!
Perdura eternament el seu amor.	14 Va fer passar Israel pel mig del mar.
Perdura eternament el seu amor.
2 Enaltiu el Déu dels déus.
Perdura eternament el seu amor.	15 Hi enfonsà el faraó amb el seu exèrcit.
Perdura eternament el seu amor.
3 Enaltiu el Senyor dels senyors.
Perdura eternament el seu amor.	16 Va conduir pel desert el seu poble.
Perdura eternament el seu amor.
4 L'únic que fa grans meravelles.
Perdura eternament el seu amor.	17 Vencé uns reis famosos.
Perdura eternament el seu amor.
5 Ha creat el cel amb saviesa.
Perdura eternament el seu amor.	18 Féu morir uns reis poderosos.
Perdura eternament el seu amor.
6 Consolidà la terra sobre l'aigua.
Perdura eternament el seu amor.	19 Schon, rei dels amorreus.
Perdura eternament el seu amor.
7 Creador dels dos astres gegants.
Perdura eternament el seu amor.	20 Og, rei de Basan.
Perdura eternament el seu amor.
8 El sol, que impera sobre el dia.
Perdura eternament el seu amor.	21 Va donar possessió d'aquell país.
Perdura eternament el seu amor.
9 La lluna i els estels, que governen la nit.
Perdura eternament el seu amor.	22 El donà a Israel, el seu servent.
Perdura eternament el seu amor.
10 Va fer morir els primogènits d'Egipte.
Perdura eternament el seu amor.	23 Es recordà que vivíem trepitjats.
Perdura eternament el seu amor.
11 Va fer sortir Israel d'aquell país.
Perdura eternament el seu amor.	24 Ens alliberà dels nostres enemics.
Perdura eternament el seu amor.
12 Amb mà forta i amb braç poderós.
Perdura eternament el seu amor.	25 Ell alimenta tots els vivents.
Perdura eternament el seu amor.
13 Va partir en dos el Mar Roig.
Perdura eternament el seu amor.	26 Enaltiu el Déu del cel.
Perdura eternament el seu amor.

diu: Déu existeix, Déu és bo, eterna és la seva misericòrdia. I així el record obre, fins i tot en la foscor d'un dia, d'un moment, el camí cap al futur: és la llum i l'estrella que ens guia. També nosaltres tenim un record del bé, de l'amor misericordiós, etern de Déu. La història d'Israel ja és un memorial també per a nosaltres, com es mostra Déu, com s'ha creat un poble. Després Déu s'ha fet home, un de nosaltres: ha viscut amb nosaltres, ha patit amb nosaltres, ha mort per nosaltres. Roman amb nosaltres en el Sagrament i en la Paraula. És una història, un memorial de la bondat de Déu que ens assegura la seva bondat: el seu amor és etern. I també en aquests dos mil anys d'història de l'Església hi ha sempre de nou la bondat del Senyor. Després del període fosc de la persecució nazi i comunista, Déu ens ha alliberat, ha mostrat que és bo, que té força, que

la seva misericòrdia val per sempre. I, com en la història comuna, col·lectiva, és present aquesta memòria de la bondat de Déu, ens ajuda, es converteix en estrella d'esperança, de manera que cadascú té la seva història personal de salvació, i hem de fer un tresor d'aquesta història, tenir sempre presents en la memòria les grans coses que Déu ha fet en la meua vida, per tenir confiança: la seva misericòrdia és eterna. I si avui estic en la nit fosca, demà Ell m'allibera perquè la seva misericòrdia és eterna.

Tornem al Salm, perquè, al final, retorna a la creació. El Senyor –diu així– “És ell qui alimenta tots els vivents, perdura eternament el seu amor” (v. 25). La pregària del Salm es conclou amb una invitació a la lloança: “Enaltiu el Déu dels del cel, perdura eternament el seu amor!”. El Senyor és el Pare bo i

provident, que dona l'herència als seus propis fills i l'aliment perquè tots visquin. El Déu que ha creat el cel i la terra i les grans llums celestes, que entra en la història dels homes per portar a la salvació tots els seus fills, és el Déu que omple l'univers amb la seva presència de bé, tenint cura de la vida i donant el pa. L'invisible poder del Creador i Senyor cantat en el Salm es revela en la petita visibilitat del pa que ens dona, amb el qual ens fa viure. I així aquest pa quotidià simbolitza i sintetitza l'amor de Déu com a Pare, i ens obre al compliment del Nou Testament, a aquell “pa de la vida”, l'Eucaristia, que ens acompanya en la nostra existència de creients, anticipant l'alegria definitiva del banquet messiànic al Cel.

Germans i germanes, la lloança del Salm 136 ens ha fet recórrer les etapes més importants de la història de la salvació, fins a aconseguir el misteri pasqual, en el qual l'acció salvadora de Déu arriba al seu cim. Amb alegria conscient celebrem, per tant, el Creador, Salvador i Pare fidel, que “tant va estimar el món que va donar el seu Fill únic, perquè tot el qui cregui en Ell no es perdi sinó que tingui vida eterna” (Jn 3,16). En la plenitud del temps, el Fill de Déu es fa home per donar vida, per salvar-nos a cadascun de nosaltres, i es dona com a pa en el misteri eucarístic per fer-nos entrar en la seva aliança que ens converteix en fills. A tot això arriba la misericòrdia de Déu i la sublimitat del seu “amor etern”.

Voldria concloure aquesta catequesi fent meves les paraules que sant Joan escriu en la seva *Primera Carta* i que hem de tenir sempre presents en la nostra pregària “Mireu quina prova d'amor ens ha donat el Pare: Déu ens anomena fills seus, i ho som! (1Jn 3,1). Gràcies.

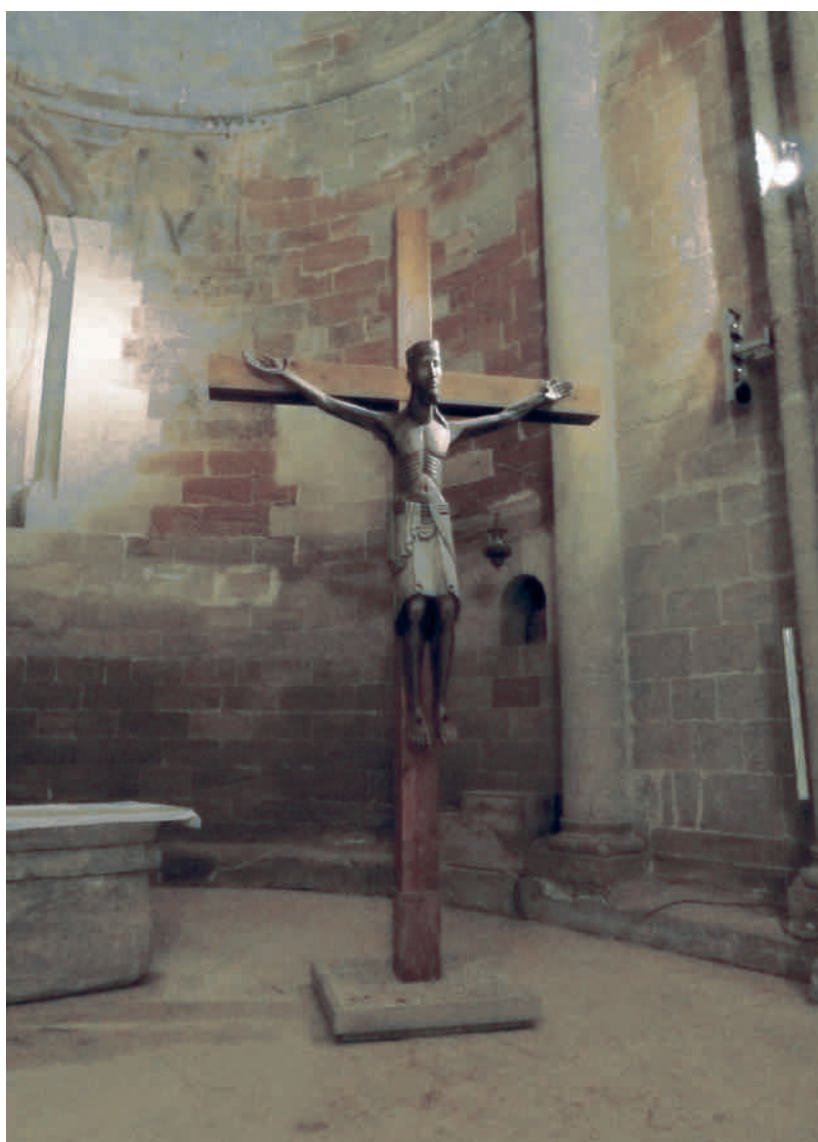

PORTADORS I RECEPTORS DE PAU *

Pare abat Josep Maria Soler

Que la pau de Crist coroni en els vostres cors els combats que manteniu, deia l'Apòstol a la segona lectura (Col 3,12-17). *La pau de Crist*. Aquesta ha passat a ser, germans i germanes estimats, el lema dels monestirs benedictins. *Pau*, "Pax" en llatí. El visitant de Montserrat el troba escrit en diversos indrets del santuari, perquè és la realitat espiritual que els monjos volem viure i volem comunicar als nostres visitants. La *pau* és el fruit del treball espiritual que sant Benet, seguint el guiatge de l'Evangelí, proposa a la seva Regla. Un fruit que el monjo ha d'anar conreant en el més íntim de la seva persona per anar unificant el seu món interior; un fruit que el conjunt dels germans han d'anar cultivant en el si de la comunitat, i que els monjos han d'oferir als visitants com una experiència a fer i com un camí a recórrer. Una experiència a fer, en el sentit d'immergir-se en l'àmbit de *pau* que li ofereix el monestir per trobar la *pau* del cor. I un camí a recórrer, en el sentit de convidat a seguir un procés de pacificació personal, que vagi unificant els sentiments, els desigs, els pensaments que bullen en la ment i en l'afectivitat.

La proposta de sant Benet, però, no consisteix sols a trobar una

harmonia en el propi interior i una harmonia en la convivència amb els altres. Això ja és molt important i fa bé a les persones i pot ajudar a crear una societat més serena i reconciliada. Però sant Benet, igual com l'Apòstol a la segona lectura, parla de *la pau de Crist*. I, per tant, d'una *pau* que té la seva font,

no pas en nosaltres, sinó en Jesucrist. En aquest sentit, l'expressió *la pau de Crist* ens porta a prendre consciència que és ell qui, pel seu amor lliurat en el Misteri Pasqual, ens mou a reconciliar-nos amb Déu i, des d'ell, a reconciliar-nos amb nosaltres mateixos, malgrat les febleses i el mal que hi pugui haver

* Homilia pronunciada a Montserrat en la solemnitat de Sant Benet, l'11 de juliol de 2013.

en el nostre cor, i a reconciliar-nos, també, amb els altres. Si Jesucrist ens ha reconciliat amb Déu atorgant-nos el perdó i donant-nos la gràcia per superar tot el que hi ha de mal en nosaltres, hem de recobrar la serenor i la pau en el nostre interior perquè el seu amor és més gran que el nostre pecat. Reconciliats així, gratuïtament, amb Déu, també nosaltres hem d'establir vincles de reconciliació i de *pau* envers els altres. Ho deia, encara, l'Apòstol a la segona lectura: *en aquesta pau* –la de Crist– *heu estat cridats a formar un sol cos*, a viure, per tant, una relació fraternal i solidària, en el si de la comunitat eclesial, en el si de la convivència social.

Sant Benet, doncs, amb la Regla –que sintetitza el seu camí espiritual, el seu carisma en l'Església– i amb la seva intercessió, continua oferint la seva saviesa no sols als monjos sinó a tots els homes i dones d'avui. En els *combats* que mantenim, als quals feia referència

la segona lectura, hem de portar-hi *la pau de Crist*. No sols en *els combats* personals, íntims, que puguem haver d'afrontar per tal de pacificar-nos i fer el bé, i en *els combats* que hàgim de lliurar per poder tirar endavant en la vida, sinó també en *els combats*, en els reptes, que tenim com a Església i com a societat.

A nivell eclesial, hem d'afavorir la comunió fraterna compartint la missió d'anunciar Jesucrist en una pluralitat de vocacions i de serveis. El Papa Francesc insisteix repetidament a dir que hem de viure la fe amb joia i que l'hem de testimoniar oportunament als nostres contemporanis. A nivell d'Europa, de la qual sant Benet és Patró, es percep un interès, per part d'alguns corrents de pensament influents, a bandejar el cristianisme de la societat, a silenciar la veu que ve de la concepció cristiana de la persona i dels comportaments socials. Amb la força humil de la Paraula de

Déu, hem de mostrar que ningú no ha de tenir por “d'obrir les portes al Crist” (cf. Joan Pau II). Europa, sotmesa a una profunda crisi d'identitat i de valors, només retrobarà el seu sentit i la seva ànima si es fonamenta en els valors del cristianisme que li donà origen, viscuts en la laïcitat sana i respectuosa que demana la democràcia. *La pau* i la llum que vénen del *Crist* i del seu Evangeli, poden contribuir notablement a la superació dels greus *combats* que té entre mans la societat europea.

La pau que el Crist ens dona ens porta a mirar el present amb la serenor de saber que ell ens guia per camins de salvació, que la història malgrat les situacions difícils que travessa, s'encamina cap a la plenitud. El moment social i econòmic no és fàcil, com tampoc no ho era a l'època en què va viure sant Benet. Ell, però, no es descoratjà. Ensenyà a crear un clima de convivència basada en el respecte a l'al-

tre, en la confiança que les persones poden millorar. Sant Benet sap que, perquè hi hagi una convivència sana cal que la pluralitat d'opinions trobi a través del diàleg el que és millor per al conjunt i no pas per beneficiar uns pocs. Sant Benet diu, també, que els més forts no han de voler imposar el seu criteri, sinó que cal escoltar i valorar tothom, particularment els més petits des de la perspectiva evangèlica. A més, mostra que cal fer un ús sobri dels béns materials, que cal compartir

posades en qüestió, es donen situacions de bloqueig que dificulten l'atenció necessària a tantes i tantes persones que sofreixen greument els efectes de la crisi, etc. Tot això crea desconfiança, pessimisme, sentiment d'impotència. Enfront d'això, sant Benet, tal com acabo de dir, continua invitant-nos a no desesperar i a conrear els valors humans i ètics arrelats en l'Evangeli perquè poden ajudar a superar la situació actual i a trobar creativament camins de futur.

nos intensament a Déu. Això ens permet, també, de mirar la societat des de la Paraula de Déu, i, per tant, des de l'amor i la solidaritat; d'aquesta manera podem servir els nostres germans en humanitat amb la pregària i amb el ministeri de l'acolliment que sap escoltar des del silenci interior. No pas des d'una superioritat moral que ens donaria l'estatus monàstic, sinó des de la consciència de la nostra fragilitat i del nostre saber que no som pas millors que els altres. Si es viu cons-

amb els necessitats i establir uns criteris que facin que l'economia estigui al servei de la persona i no pas la persona al servei del guany econòmic.

En el nostre context, tant a nivell d'Estat com de Catalunya, hi ha encara una situació més greu, que dificulta trobar solucions compartides als problemes econòmics, socials i fins de País. S'ha anat creant una cultura del desprestigi mutu, de la crítica corrosiva, de la calúmnia, del joc brut que s'ha traduït, també, en casos de corrupció; estan en crisi institucions importants, hi ha legitimitats bàsiques

En aquest moment, els monestirs hem de continuar essent testimonis de com una vida evangèlica és capaç de transformar les realitats humanes, amb la seva grandesa i amb la seva feblesa, i de portar a *la pau* i a la plena realització de les persones; hem de ser testimonis, semblantment, de com una vida centrada en l'Evangeli és capaç de construir una societat que tendeix a l'ideal fratern de compartir els béns espirituals i materials. Els monjos, ens hem apartat en cert sentit del que constitueix el dia a dia de la vida de la societat, però no ho hem fet per evadir-nos-en sinó perquè hem sentit la crida a lliurar-

cientment, tant dins com fora del monestir, es lliuren, bé que amb accentuacions diverses, els mateixos *combats* existencials. Forma part, també, de la nostra vocació a l'escola de sant Benet, presentar a Déu les ferides, els sofriments i les esperances de tots els nostres contemporanis, procurant ajudar-los a transformar els seus clams i les seves angoixes en una *pau* serena, en la *pau de Crist*.

Una *pau* que ens és renovada en la celebració de l'Eucaristia i que ens mou a portar-la als altres.”

DE LA MUNTANYA DEL SENYOR VE EL NOSTRE AJUT

Homilia del pare abat Josep Maria Soler en la Missa d'acció de gràcies
per la beatificació dels Màrtirs de Montserrat *

Estimats Sr. Vicari General, germans monjos, escolans, familiars del nous beats, pelegrins que heu vingut a venerar-los, germans i germanes:

“De la muntanya del Senyor ve el meu ajut”. Aquesta afirmació del salmista expressa bé l'experiència espiritual dels nostres germans màrtirs de Montserrat, per la beatificació dels quals avui donem gràcies a Déu. Ells, en la seva recerca vocacional, s'atansaren a aquesta muntanya del Senyor que és Montserrat. Sota l'esguard de la Mare de Déu i per mitjà del progrés “en la vida monàstica i en la fe” (cf. RB Pròleg, 49) s'aproparen a *Jesús i a la seva sang purificadora* rebuda en l'eucaristia. Instruïts en l'escola de sant Benet i envigorits en les files frateres dels germans de comunitat (cf. RB 1, 5), anaren aprenent, malgrat les seves febleses i els seus defectes personals, a estimar el Crist per damunt de tot (cf. RB 5, 2) fins a no voler-li anteposar res, ni la pròpia vida (cf. RB 72, 11). Això els anà preparant per al gest suprem. Ho il·lustra, entre altres testimoniatges que es podrien citar, les paraules que, abans de ser detinguts, el beat P. Fulgenci adreçà als tres monjos que estaven

+REGINA MARTYRVM+
1936 · MONTSERRAT · 1939

refugiats amb ell: “Ànims; diguérem a Jesús que l'estimàvem quan vam professar; ara ha arribat l'hora de demostrar que l'estimem de debò, anant, si cal, a morir per ell”.

I hi anaren. Ells quatre i, en altres dies i llocs, un bon grup més, fins a vint-i-un. Eren humans i varen tenir els seus moments de temença. Però “de la muntanya del Senyor” els vingué l'ajut, la força per mantenir-se fidels fins al final.

No havien fet mal a ningú; al contrari, havien anat aprenent a respectar tothom veient en l'altre la imatge de Jesucrist (cf. RB 53, 7.15). Però, ser cristià i catòlic no era acceptat per part dels qui dominaven la situació a Catalunya aquell 1936. Als nostres germans no se'ls reconegué cap dignitat humana; eren monjos, i, per tant, eren dignes de mort. Ho visqueren com a deixebles fidels del Senyor; a l'evangelí ens ha dit que tal com el van per-

* Aquesta Eucaristia va celebrar-se a Montserrat el 20 d'octubre de 2013; hi foren proclamats aquests textos bíblics: Is 25, 6a.7-9; Sl 120; He 12,18-19.22-24; Jn 15,18-21.

seguir a ell, perseguirien els seus. Portaven el nom de Jesús, i això sol ja era causa de mort, segons els pressupòsits ideològics que imperaven. Celebrant els nostres màrtirs, no volem acusar ningú, perquè si van ser assassinats va ser per ignorància d'allò que de veritat eren els cristians i potser pel mal testimoniatge d'alguns membres de l'Església. No acusem els qui els mataren; més encara, els perdonem ni que ningú no ens en demani perdó. En els nostres màrtirs, admirem tant el seu amor al Crist més fort que l'amor a la pròpia vida terrena com la seva esperança de viure amb ell eternament.

Al moment de donar la vida, les seves edats oscil·laven entre els 82 anys i els 18; quatre havien estat escolans i tres, prefectes de l'Escolania. Ja abans de deixar la muntanya del Senyor que és Montserrat, veient el que passava, havien reflexionat sobre la possibilitat que haguessin de morir. Ser màrtirs del Crist era per a ells, tot i l'esgarrifança humana que podia comportar, una gràcia de Déu. I els fou concedida; en la feblesa de la mort experimentaren la força de l'Esperit per ser fidels.

Recordem-ne els noms, que resten escrits amb lletres d'or en la història gairebé mil·lenària del nostre monestir perquè són els monjos més preclars que ha donat la comunitat. Recordem-los a lloança de la Santa Trinitat: Robert Grau, Josep M. Fontserè, Pere Vallmitjana, Domènec González, Lleó Alesanco, Bernat Vendrell, Joan Roca, Francesc de Paula Sánchez, Josep M. Jordà, Fulgenci Albareda, Lluís Palacios, Ildefons M. Civil, Ambrós M. Busquets, Eugeni M. Erausquin, Plàcid M. Feliu, Odiló M. Costa, Àngel M. Rodamilans, Emilià M. Guilà, Narcís M. Vilar, Hildebrand M. Casanovas. I, encara, Raimon Lladós, que sofrí el martiri amb tota la comunitat del Monestir del Pueyo, de Barbastre, molts dels quals havien rebut la formació monàstica a Montserrat i que també foren beatificats diumenge passat a Tarragona. A més, fem memòria de Sebastià M. Feliu i de Veremond M. Boqué, que pel fet de ser monjos varen sofrir mort sagnant, però dels quals al seu moment no es pogueren obtenir testimonis certs de martiri. Mentre honorem els nostres màrtirs i recollim el seu llegat de fidelitat, d'amor i de perdó, recordem els monjos

Anscari M. Ubach i Hugó M. Bergadà que, tot i no ser víctimes de la persecució religiosa, varen morir en la guerra. I fem memòria, encara, dels dos treballadors de Montserrat que varen ser assassinats a causa de la seva vinculació al monestir. Volem manifestar, també, el nostre record i el nostre respecte envers tots els qui, en aquell context històric i en l'immediatament posterior, foren morts per coherència amb les seves idees socials i polítiques, o per la seva fidelitat a Catalunya, sovint com a resultat de judicis injustos.

També als nostres dies veiem com molts cristians, homes i dones de totes les edats i condicions, continuen donant testimoniatge de Jesucrist fins a la mort al Pakistan, a Síria, a Egipte, a Nigèria, etc. És que l'ensenyament de Jesús, tal com deia l'evangeli que hem proclamat, amb el treball a favor de la justícia que implica i amb l'humanisme que comporta i la dignitat de tot home i tota dona que defensa, de vegades fa nosa.

He dit que perdonàvem els qui ens van arrabassar cruentament aquests germans de comunitat.

Aquests dies s'ha parlat molt de si l'Església ha de demanar perdó pel seu compromís amb els vencedors de la guerra civil. Cal continuar reflexionant sobre aquest període de la nostra història per analitzar tots els fets, però potser sí que cal un pronunciament més explícit. Amb tot, el Papa Joan Pau II, l'any 2000, ja va demanar perdó per les culpes dels fills de l'Església Catòlica, especialment en el segon mil·lenni (12.03.2000). També l'Església a Catalunya és conscient que per part d'alguns dels seus membres, hi van haver mancances i errors i, per boca dels seus bisbes, en va demanar humilment perdó l'any 2011 per les mancances i errors comesos en el passat (cf. *Al servei del nostre poble*, n. 22), sense descurar, d'altra banda, la gran aportació positiva que l'Església ha fet i fa a favor de la societat particularment a nivell cultural, educatiu i assistencial. També aquests dies ho ha fet, de demanar perdó, l'arquebisbe de Tarragona i

Primat. Montserrat, tot i el seu compromís amb els drets humans i patris abans i després de la guerra, fins i tot amb sacrifici per alguns dels seus monjos, també l'any 2000 va demanar perdó; però avui, davant el testimoniatge dels seus màrtirs beatificats, ho torna a fer a través meu, per les vegades que, a causa de les limitacions humanes, no hem ofert un testimoniatge prou transparent de l'Evangeli ni hem sigut prou generosos a servir tothom.

El lliurament dels màrtirs és un patrimoni que l'Església valora i vol mantenir viu. Amb la beatificació, a més de reconèixer que varen morir a causa de Jesucrist, ens els proposa com a models i com a intercessors. Com a models perquè ens estimulin a viure fins al final amb fidelitat a Jesucrist; això inclou, també, el treball per la justícia i pel respecte a la dignitat de cada ésser humà, i ens mou a tenir compassió de tots els ferits de la

vida i a esforçar-nos a fer possible la reconciliació arreu on hi hagi divisió. L'Església ens els proposa, també, com a intercessors, perquè puguem invocar la seva ajuda en totes les vicissituds de la nostra vida. Al final d'aquesta celebració, els monjos amb tots els concelebrants baixarem a la cripta per venerar el "martyrium" d'aquests monjos nostres, el lloc on reposen les onze despulles que varen poder ser recuperades i on hi ha, també, el record dels altres.

Els màrtirs, després de veure com Déu els eixugava les llàgrimes dels ulls, ja participen del *convit* que anunciava el profeta Isaïes, ja són a l'aplec festiu dels *ciutadans del cel* del qual parlava la carta als cristians hebreus. I això ens és causa d'alegria i d'acció de gràcies, conscients que també per a nosaltres, "de la muntanya del Senyor" –d'aquest altar dedicat a Santa Maria– ve el nostre ajut.

LA FE, COMPANYYA DE VIDA*

Ignasi Ma. Fossas

Aquella Jerusalem celestial desitja ser instaurada en ànimes d'aquest tremp, ànimes a qui no falti la grandesa de la fe per assumir el jou de Crist, ni la paciència de l'esperança per a perseverar, ni la cohesió de la caritat, que és el cenyidor de la unitat consumada.
(Sant Bernat, *sermó sobre l'Ascensió del Senyor*).

INTRODUCCIÓ

Em dispo a compartir algunes reflexions sobre la realitat de *la fe com a companya de vida*. Evidentment, amb el títol ja estic dient algunes coses implícitament: com per exemple que la fe, en el doble vessant dels seus continguts i del mateix acte de fe, forma part intrínsecament –des de l'antropologia cristiana– de la nostra vida, que la configura, l'alimenta i li dóna un seguit d'expressions particulars. La fe implica una determinada visió de Déu, del cosmos o de la natura, de la realitat en el seu sentit més ampli, i de nosaltres mateixos. La tesi que voldria desenvolupar és que totes aquestes conseqüències de la fe, lluny de ser un feix que limiten la llibertat i l'anhel de creixement de la persona humana, són –ben al contrari– uns elements entre els més rics i més profunds d'humanització. Dit d'una manera més senzilla: creure, en el sentit d'acceptar que l'esdeveniment de la passió, mort, resurrecció i ascensió de Nostre Senyor Jesu-

crist és decisiu per a la història de la humanitat i per a la nostra història personal, creure això, dic, ens fa créixer com a persones i ens permet desplegar el nostre ésser de la manera més plena i més joiosa que puguem imaginar.

Sant Gregori de Nissa, en una homília sobre les benaurances, deia que “l'important no és saber moltes coses sobre la salut, sinó estar sa” (Gregori de Nissa. Homília 6 sobre les benaurances). Parafraçant les paraules del gran bisbe capadoci, podríem dir que l'important no és saber moltes coses sobre la fe, o parlar-ne molt, sinó tenir fe i posar-la en pràctica. I amb això podríem acabar aquí la lliçó. Però com que un dels aspectes importants de l'activitat acadèmica és la reflexió, la tematització, l'estudi i l'aprofundiment de les veritats de la nostra fe cristiana, amb vista, evidentment, a fer créixer el vigor de la nostra fe, per això som avui aquí, i per això l'Institut de Teologia Espiritual desplega la seva activitat docent.

Passo a resumir, tot seguit, el contingut d'aquesta lliçó, que és molt senzill. Proposo un recorregut

pels aspectes fonamentals de la fe cristiana a partir de les quatre parts del *Catecisme de l'Església Catòlica* (CEC). Així, doncs, tractarem de la fe creguda, de la fe celebrada, de la fe viscuda i de la fe pregada. Per motius que ja explicaré en el seu moment, tractaré junts els aspectes de la fe celebrada i de la fe pregada. Hi haurà una introducció sobre la fe com a resposta global de la persona humana a la revelació de Déu i una conclusió a manera de síntesi.

1. LA FE QUE SOSTÉ (I DÓNÀ SOLIDESA) A LA NOSTRA VIDA

“Amb el cor es creu i amb els llavis es fa la professió de fe” –cf. Rm 10,10–. El cor indica que el primer acte amb què s'arriba a la fe és do de Déu i acció de la gràcia que actua i transforma la persona fins en el més íntim (Porta fidei, 10)

Al meu entendre, és important reivindicar una veritat cabdal de l'antropologia cristiana, i és que l'acte de fe correspon a l'estructura bàsica del nostre “ser persones”, de la nostra “humanitat”. Hi ha alho-

* Lliçó inaugural a l'Institut de Teologia Espiritual de Barcelona, pronunciada el 13 de novembre de 2012.

ra una continuïtat i una discontinuïtat entre la nostra naturalesa humana i l'acte de fe, fruit de la naturalesa redimida. Per viure i per desplegar-nos com a persones cal una mínima confiança en si mateix. I per fonamentar les relacions humanes, és necessària una actitud de confiança que ha de sorgir del cor, i que no es pot assegurar ni per vincles jurídics ni per contractes comercials. Per exemple: quan vaig a cal barber, jo **confio** que em tallaran els cabells o que m'afaitaran, però que no aprofitaran l'avinentsa per tallar-me el coll o les orelles. El mateix podríem dir de la visita al metge, o de la confiança en la perícia professional del conductor de l'autobús o del pilot d'avió. És fonamental per al bon funcionament d'una societat, a tots els seus nivells, establir unes bases sòlides de confiança, que abracin des de les relacions personals fins als contractes comercials o les relacions institucionals més sofisticades. Hi ha, també, profundament inscrit en el cor humà, el desig de Déu, el desig de conèixe'l, d'estimar-lo, d'establir amb Ell uns vincles de comunió. És

allò que els antropòlegs volen dir quan afirmen que l'home és "capaç" de Déu. Fins aquí la continuïtat. I ara la discontinuïtat.

Aquesta discontinuïtat es produeix pel trobament entre la Revelació de Déu i la resposta lliure de la persona humana. Déu surt a l'encontre de l'home a través de la Revelació, que es desplega des del principi, al temps de les promeses, en la plenitud dels temps amb l'encarnació del Verb fins als darrers temps, que són els nostres. I a la llum de la Revelació i per l'acció de l'Esperit Sant, es produeix la resposta de la persona humana, que s'obre a la fe en Déu. És a dir, la naturalesa humana redimida, transfigurada per la gràcia, il·luminada per la llum de l'Esperit, accepta i assenteix al fet que el misteri pasqual de Jesucrist és l'esdeveniment clau de la història de la humanitat i de la pròpia història personal. Continuïtat i discontinuïtat. *Creure només és possible amb la gràcia i amb l'auxili de l'Esperit Sant. Però no per això creure deixa de ser un acte autènticament humà* (CEC 154).

2. EL CONTINGUT DE LA FE I L'ACTE DE FE

Hi ha una unitat profunda entre l'acte amb què es creu i els continguts als quals prestem el nostre assentiment (Porta fidei, 10)

La fe és el resultat de l'encontre entre el Do de Déu i la resposta lliure de la seva criatura. És clar, doncs, que implica la persona tota sencera, i per tant també la intel·ligència i el cor. Per això és bo que ens aturem a considerar en què consisteix l'acte de fe i quin és el contingut essencial d'allò que creiem.

Està escrit en el llibre del profeta Isaïes: *Si no teniu fe, no us mantindreu fermes (no us aguantareu)! (Is 7,9)*. Amb això el profeta vol expressar que l'obertura al do de Déu és allò que dona plenitud i solidesa a la persona humana. Insisteixo en la importància de viure la fe com a element de creixement en humanitat, no com un pes o un farcell ple de principis i d'idees (més o menys abstractes, més o menys en

contrast amb la realitat) que hem de carregar al llarg de la vida, mal que ens pesi.

Ja he dit més amunt que la fe és, bàsicament, l'adhesió amorosa a la persona de Nostre Senyor Jesucrist, el Messies, el Verb encarnat (el qui és la Paraula i s'ha fet home), que ens revela el Pare i l'Esperit Sant. Per tant, hem de situar la fe dins l'àmbit de la confiança, de l'esperança en la veritat i en la justícia, de l'amor envers Algú i d'aquest Algú envers nosaltres. Una fe que dona sentit a la nostra vida, que ens permet de conèixer i d'estimar Aquell de qui venim (el Déu que ens ha creat i ens ha estimat des de tota l'eternitat) i Aquell que ens acompanya tota la vida i ens espera a la fi dels temps.

La fe que il·lumina el cor –enteneient aquí el cor com a seu de la voluntat, de la llibertat– ens situa enfront de l'acte de fe. Creure com a sinònim de rendir-se a Algú que ens estima. No com a negació d'allò que caracteritza l'ésser humà (intel·ligència, esperit crític, llibertat), sinó com a expansió, aprofundiment d'allò que ens humanitza: la capacitat d'estimar, de confiar, de viure amb esperança i amb sentit i l'anhel per trobar la veritat.

L'acte de fe, per tant, no és ni temerari ni irracional. No és una temeritat perquè, com hem dit, respon a una estructura humana bàsica, a una predisposició i a un anhel arrelats en el nostre cor. I no és irracional perquè no és l'acceptació a cegues d'una ideologia que anul·la la raó, sinó el consentiment amorós a una Persona, amb majúscula, que permet a la nostra raó desplegar-se fins a penetrar en el misteri de l'Inefable, que ens obre al camí de la Veritat.

D'altra banda, la fe que il·lumina la intel·ligència ens situa en l'àmbit del contingut de la fe. Un contingut que es troba condensat, encarnat, podríem dir, en el *Credo*, en la professió de fe. En aquest apartat voldria subratllar, només, les grans veritats del símbol apostòlic. En primer lloc que creiem en Déu U i Tri. L'Únic Déu que és alhora Pare, Fill i Esperit Sant. Creiem que només hi ha un sol Déu, per naturalesa, per substància i per essència (CEC 200), que és l'Inefable, el Tot Altre, l'Absolut, l'Inabastable, i al mateix temps és el qui es Revela com a Pare Fill i Esperit Sant, s'abaixa fins a fer-se un de nosaltres, es fa present com el Déu Vivent i Veritable que és Amor. Déu que és Relació intratrinitària i que és Relació (revelació i salvació) amorosa cap a fora de si mateix, envers la seva criatura i la seva creació: la humanitat i el cosmos. En segon lloc l'encarnació. Un teòleg contemporani ha dit que la gran qüestió del nostre temps no és tant si Déu existeix o no, com si Déu s'ha encarnat o no. Al nucli de la nostra professió de fe hi ha la veritat de l'encarnació: la segona persona de la Trinitat, el Verb de Déu, el qui és la Paraula, s'ha fet home, igual en tot com nosaltres llevat del pecat. Ja he dit abans que el contingut essencial de la fe cristiana és un “esdeveniment personal”, el misteri pasqual de la persona viva de Jesucrist, pel qual tenim accés al Pare i a l'Esperit Sant. I l'encarnació comprèn des de l'anunciació fins a l'ascensió i la parusia, passant per la passió, la mort i la resurrecció. És a dir, la vida sencera de Jesús, el Messies. Creure i confessar la resurrecció de Jesucrist, i per tant també la resurrecció dels morts, és un dels elements, per no dir l'element, més nou i més joiós de la fe cristiana. És el nucli de la Bona Nova, de l'Evangelí. Hauríem d'estar atents a no reduir la fe, la vida

cristiana, a una “filosofia o una saviesa de vida”, a un camí “d'autoconeixement i de sanació personal”. Tot això forma part de la revelació, però són elements secundaris. Allò que és fonamental, nuclear, i realment nou, és la resurrecció de la carn. *Si l'esperança que tenim posada en Crist no va més enllà d'aquesta vida, som –per dir-ho amb sant Pau (1Co 15, 19)– els qui fem més llàstima de tots els homes.* I en tercer lloc, com a conseqüència de l'encarnació hi ha l'Església, amb la litúrgia i els sacraments. L'Esperit Sant que va fer brollar la creació del no res, que va dur a terme l'encarnació del Verb en les entranyes virginals de Maria, ara continua fent present el Senyor en el si virginal de l'Església, en el cor pur dels sants, en l'altar immaculat on l'Espòs continua preparant el convit pasqual, l'àpat de les nocces de l'Anyell. L'Església, en la seva doble vessant humana i divina, natural i sobrenatural, visible i invisible, continua el principi de l'encarnació i a través dels signes sensibles i de la invocació de l'Esperit Sant (l'epiclesi) fa accessible als nostres sentits el misteri de l'Inefable, la persona viva de Jesucrist.

Amb això ens obrim als propers apartats: la fe en exercici. La fe es viu, es posa en acte, a través de la celebració de la litúrgia i a través de l'amor viscut concretament.

3. LA FE EN EXERCICI: LA LITÚRGIA I LA PREGÀRIA

Sense la litúrgia i els sacraments, la professió de fe no tindria eficàcia, perquè mancaria de la gràcia que sosté el testimoniatge dels cristians
(Porta fidei, 11)

La fe és com una màquina de fotografiar: si no es fa servir, es perd.

Aquesta frase d'un amic meu prevere quan jo era adolescent, em va frapar perquè acostava al nostre dia a dia, a la nostra quotidianitat el tema de la fe.

És bo que ens preguntem: Quan es fa servir la fe, quan és que la fe es posa en acte, en funcionament? Bàsicament en les celebracions litúrgiques, en la pregària i en la vida en Crist, és a dir en la vida d'amor envers Déu i el proïsme.

En aquest apartat tractaré conjuntament de la fe celebrada i de la fe pregada (2^a i 4ª part del CEC) perquè de fet són dos aspectes de la vida cristiana que estan estretament relacionats. La litúrgia és la primera i principal escola de pregària del cristià i l'àmbit on es desplega habitualment la vida espiritual. *Tota pregària cristiana*, diu el CEC, *troba en la litúrgia la seva font i el seu terme* (CEC 1073).

Ens trobem, també aquí, amb una conseqüència del principi de l'encarnació. *Les paraules i les accions de Jesús durant la seva vida oculta i el seu ministeri públic eren ja salvadores... Anunciaven i preparaven allò que ell donaria a l'Església quan tot fos acomplert. Els misteris de la vida del Crist són els fonaments del que ara, a través dels ministres de la seva Església, el Crist atorga en els sagraments, car —com afirma sant Lleó el Gran— "allò que era visible en el nostre Salvador ha passat als seus misteris (sagraments)"* (CEC 1115). A l'arrel de la nostra participació en les celebracions litúrgiques hi ha el misteri de la transfiguració. Recordeu l'episodi de la transfiguració del Senyor al cim del mont Tabor (Mt 17, 1-8). Allò que es transfigura realment, i que en grec s'expressa amb el mot "metamorfosi", no és la persona humano-divina de Crist sinó els sentits dels tres deixebles

Pere, Jaume i Joan, els quals a partir d'aquesta transformació/metamorfosi són capaços de copsar la realitat de Jesús en totes les seves dimensions. Així doncs, en les celebracions litúrgiques la cooperació entre el creient i l'Esperit Sant que porta a la transfiguració dels sentits, ens permet tenir accés a la realitat en la seva dimensió més autèntica, més profunda. I per això veiem el pa de l'eucaristia i l'adorem com el Cos de Crist, tastem el vi i l'adorem com la sang de Crist, servim els germans i en realitat servim el Crist, sentim el perfum de l'encens i de fet hi sentim la bona olor del Crist i veiem com puja la nostra oració i la nostra ofrena, i així podríem anar resseguint els múltiples aspectes de la vida litúrgica.

La fe és condició per a la celebració i alhora creix i s'enforteix pel do de la gràcia que hi rebem. I la fe és, també, condició per a la vida de pregària, que no és pas una cosa fàcil. Una pregària que es desplega comunitàriament en les celebracions litúrgiques, i individualment també en la litúrgia i en la pregària personal. Quan parlem de la pregària hem de tenir present que, sovint,

es tracta d'un combat, d'una lluita, d'un pelegrinatge amb moments dolços i amb moments feixucs, en el qual retrobem l'estructura fonamental a la qual ja m'he referit al principi: el trobament entre el Do gratuït de Déu i l'acceptació lliure per part nostra. El lloc primordial de la pregària és el cor, és a dir aquell nucli de la persona on ens trobem sols amb Déu. *Quan preguis tanca't amb pany i clau i prega al teu Pare present en els llocs més amagats* (Mt 6,6). I el cor és també l'altar on Crist s'ofereix amb nosaltres al Pare en l'Esperit Sant, és el lloc de l'adoració i de la lloança, i és encara l'indret on acollim o rebutgem de veritat el nostre proïsme, és el lloc on ens podem reconèixer tots com a germans, fills d'un mateix Pare, fills en el Fill (cf. CEC 2563).

La litúrgia i la pregària són vitals per a la nostra fe com la respiració ho és per a la nostra vida. Però la respiració va estretament lligada a l'acció, a la projecció cap enfora de l'amor, al fet que la font d'aigua viva que l'Esperit fa brollar en el nostre interior es "vessi" en els altres. És el tema del proper apartat: la fe convertida en actes d'amor i de servei.

4. LA VERIFICACIÓ DE LA FE: LA VIDA EN CRIST

La fe sense la caritat no dóna fruit, i la caritat sense la fe seria un sentiment constantment a mercè del dubte (Porta fidei, 14)

La tercera part del *Catecisme de l'Església Catòlica* presenta la fe viscuda sota el títol: *La vida en Crist*, per subratllar que el conjunt d'actes que configuren la vida del cristià, el que podríem anomenar la vida moral, són la resposta del creient, fruit de la vida nova que ha rebut en la iniciació cristiana (baptisme-confirmació-eucaristia). Aquí, també, trobem una cita preciosa de sant Lleó el Gran: *Recorda't, oh cristià, de la teva dignitat; fet ja partícip de la naturalesa divina, no vulguis retornar, per una vida degenerada, a la vilesa d'abans. No oblidis el cap i el cos dels quals ets membre. Recorda't que t'han tret de la potestat de les tenebres i que has estat traslladat al Regne i a la llum de Déu.* (CEC 1691 citant St. Lleó el Gran, serm. 21.2-3).

D'aquest text en sobresurten dos termes: dignitat i recorda't. Un verb i un substantiu. El verb, l'acció, és conseqüència de l'ésser renovat per l'Esperit Sant. *Operari sequitur esse*, deien els antics. La vida moral s'ha d'entendre, per tant, no com un reguitzell de prohibicions o de normes restrictives sobre coses agradables, per tal de fer la guitza, dominar les consciències o fer més difícil l'accés a la vida eterna ("guanyar-se el cel"). S'ha de comprendre, més aviat, com l'explicitació del pla de Déu sobre la persona humana. El Creador ens ha imaginat així, per això ens ha creat a imatge i semblança seva (d'aquí ve la dignitat de la persona humana), i aquest és el camí pel qual es realitza la vocació humana a la felicitat plena/divina (CEC 1700). Disposem d'uns indi-

cadors segurs per no prendre'ns en aquest itinerari: es tracta del Decàleg (les deu paraules revelades per Déu a Moisès a la muntanya del Sinaí) i les Benaurances (les paraules revelades, acomplertes plenament per Jesús, el nou Moisès, a la muntanya de prop del llac de Galilea). Jesús de Natzaret és, doncs, l'home perfecte, l'home en la seva plenitud, una plenitud i una perfecció que s'expressen genuïnament en el perdó i en la compassió. *Vés-te'n en pau i no pequis més* (Jn 8, 1-11). En la mesura que, per l'acció de l'Esperit Sant, han dut a terme en ells mateixos la "vida en Crist", també arriben a aquesta plenitud la Mare de Déu i els sants.

També en aquest punt podríem identificar una doble línia de continuïtat i discontinuïtat. Em refereixo al fet que la participació de la vida en Crist, el fet de viure d'acord amb els manaments i amb les benaurances, respon a l'anhel profund de comunió, de donació, d'amor i de perfecció del cor humà. I correspon a l'ésser humà, amb els seus actes deliberats, encaminar-se lliurement vers aquesta finalitat (CEC 1700). D'altra banda, també és una veritat de fe –assolida per l'Església no sense un gran debat i un discerniment molt elaborat–, que sense l'ajuda de la gràcia no solament no podem fer el bé sinó que ni tan solament podem desitjar-lo. En aquest sentit, és important sobretot per a nosaltres cristians occidentals, o llatins, redescobrir el paper fonamental de l'Esperit Sant, nosaltres en diríem el paper de la gràcia, en la resposta cristiana, duta a terme en la vida de cada dia, i que és fruit de la nostra condició de fills estimats i redimits del Pare. Aquí podríem obrir una reflexió molt interessant sobre el paper clau del perdó, com a característica de la fe cristiana, que ha impregnat profundament la nos-

tra cultura i la nostra civilització europea. En un món globalitzat, la realitat del perdó, estretament lligada a la compassió, és potser –juntament amb la de la resurrecció de la carn i amb el fet d'acceptar que la víctima pot ser innocent– una de les aportacions més originals, més alliberadores i més evangèliques (més "bona notícia") de la fe cristiana.

CONCLUSIÓ

La fe, en efecte, creix quan es rep i es comunica com a experiència de gràcia i de goig (Porta fidei, 7)

I arribem a l'acabament d'aquesta lliçó inaugural. Espero que s'hagi anat veient que les dimensions de la fe que hem considerat –la fe creguda, la fe celebrada i pregada, la fe viscuda– estan estretament relacionades entre si.

El *Credo*, que és la professió de la nostra fe, el proclamem cada diumenge en la celebració de la Missa, i per tant forma part de la nostra pregària habitual. Com ja hem dit, la vida de pregària troba en la litúrgia la seva principal escola i l'àmbit més habitual de desplegament. La vida en Crist és resposta a la revelació/salvació que ens ve del misteri pasqual de Nostre Senyor Jesucrist, per tant d'una realitat personal coneguda (de la qual podem saber coses certes) i estimada (amb la qual ens podem relacionar amorosament i amb la qual podem entrar en comunió en l'Esperit).

Voldria acabar amb una proposta de síntesi teològica, que es basa en una realitat molt propera a la nostra vida. Em refereixo a la metàfora nupcial, al matrimoni entre un home i una dona, que permet viure

la unió sense confusió, tot mantenint la diferència i la identitat personal sense divisió; i tot això en un corrent d'amor mutu generós i desinteressat, que dóna vida als esposos i que genera nova vida. Doncs bé, seguint la intuïció del cardenal Giacomo Biffi, proposo la metàfora nupcial com a clau de lectura del conjunt de la fe cristiana en les dimensions que hem vist fins ara. Així, pel que fa al contingut de la fe, la imatge esponsal ens pot ajudar a penetrar el misteri de Déu, l'amor del Pare i del Fill que es personifica en l'Esperit Sant, la relació de Déu amb la seva saviesa, que s'acaba personificant en el Verb i que s'expressa en la Providència; ens pot ajudar, també, a contemplar el misteri del Fill, plenament Déu i plenament Home, en aquesta unió sense confusió, i en aquesta identitat de les dues naturaleses sense divisió. En la fe celebrada hi trobem, d'entrada, aquell sacrament, el matrimoni, en el qual la metàfora es fa realitat, imperfecta si es vol, com totes les coses humanes, però realitat sacramental en definitiva, per la qual es fa present i efectiva la salvació que ens ve per Jesucrist. D'aquí

la dignitat, la responsabilitat i la necessitat dels esposos cristians. I, a més, tota la dinàmica de la litúrgia i de la pregària està impregnada d'imatges esponsals. *L'Esperit i l'Esposa (l'Església) diuen: Vine!* (Ap 22, 18), i l'Espòs (el Crist gloriós que incorpora la humanitat redimida) es fa present en els signes sensibles, *per ritus et preces*, en la petitesa dels elements materials i en la fragilitat de la nostra naturalesa humana redimida i transfigurada. Ja en aquest món comencem a participar del *banquet de les noces de l'Anyell* (Ap 19, 9), mentre esperem la seva revelació plena i definitiva. Finalment, la metàfora nupcial ens pot ajudar a ser més conscients de la necessitat de l'acció de l'Esperit Sant en nosaltres per tal de dur a terme la vida en Crist; ens pot ajudar a recordar quina és la font d'aigua viva i inesgotable d'on brolla la vida de caritat, d'on brolla l'amor, la compassió, el perdó, la reconciliació, la donació desinteressada als altres. I, encara, la metàfora nupcial ens pot ajudar a comprendre millor el misteri de l'Església (CEC 796) i de Santa Maria (CEC 505; 507), a estimar-les més en la seva doble

condició de Mare i Verge, d'actualitzacions de la redempció que ens ve de Crist, de comunitat de fe, d'esperança i d'amor en la qual hem rebut la vida nova i som cridats a desplegar-la fins que arribarem al trobament definitiu amb Déu.

No vull acabar sense fer esment de tres qualificatius de la fe, que em semblen especialment actuals i en els quals mai no insistirem prou. Em refereixo a la bellesa de la fe, com a camí d'humanització plena, a la joia de la fe, que precisament per la passió, mort i resurrecció de Crist ens obre una escletxa de llum i d'esperança en una vida amenaçada pel no res o per la manca de sentit, i finalment la "fortuna" de la fe, la immensa sort d'haver rebut la fe dels nostres pares, *dels qui ens han precedit amb el senyal de la fe i ara dormen el son de la pau* (Pregària eucarística I), i dic que és una sort perquè la fe ens permet viure l'aventura més apassionant i més enriquidora que ens és donat d'experimentar en aquest món.

Perquè la fe és, realment, companya de vida.

CONVERSA AMB EL P. MANUEL SOLER, MISSIONER DELS SS. CC.

Maria Àngels Manén Folch

Vaig llegir un llibre, Aproximació al misteri de Déu, que em va fer molt de bé. Tot seguit vaig tenir ocasió de conèixer el seu autor, el pare Manuel Soler i Palà, missioner dels SS.CC, qui a l'actualitat té cura dels pelegrins de la Mare de Déu de Lluc, a Mallorca. I em va moure a demanar-li una entrevista per a l'Acull: d'una banda, la veneració a un santuari marià, semblant a la nostra veneració, la dels oblats catalans, al santuari de Montserrat, i de l'altra banda, l'experiència missionera a Amèrica d'aquest prevere, teòleg i escriptor, experiència a Amèrica, d'on ens vénen tants ressors de vida cristiana genuïna. Ara, en aquest número de l'Acull, us l'ofereixo.

Ens trobem a Barcelona el dia 8 de juliol de 2013 i sense més preàmbul enceto la conversa:

– *Vostè pertany a la congregació dels Missioners dels SS. CC.; és una congregació nombrosa? Digui'ns alguna cosa del seu esperit, del seu fundador, de l'època en què va néixer.*

La nostra Congregació, de nom "Missioners dels Sagrats Cors" és humil en nombre de membres i d'actuacions. Tenim, com tantes altres, el problema vocacional. Amb prou feines arribem a 130 Congregants. Els més joves es troben a Àfrica i a Amèrica. A Mallorca, on va néixer, és ben coneguda: dirigim el Santuari de Lluc, el més rellevant

de les Balears, molt estimat en particular pels mallorquins. També habitem a La Real, un antic monestir cistercenc on romangué Ramon Llull i que conté la biblioteca d'antiguitats mallorquines més important.

L'esperit del Fundador, més que a les obres i activitats el trobem en el tarannà que volem que ens mogui: predicar els aspectes més gojosos i cordials de l'evangeli. Desitgem que els Sagrat Cor no sigui una devoció obsoleta i centra-

da en estampes de mal gust. No, valorem l'escena de l'evangeli on Joan parla de la llançada i diu que va sortir sang i aigua: baptisme i eucaristia. Afavorim el cor com centre de la persona, on ressona l'afectivitat i es prenen decisions profundes. Privilegiem el ministeri de la paraula: exercicis, predicació, escoles de teologia, però tenim paròquies, col·legis, dirigim diverses obres, com santuaris.

– *Gràcies. Ens hem fet una idea dels ideals de la seva Congregació.*

CRÒNICA

Però passem a una altra cosa: Oi que va viure com a missioner uns 22 anys a Puerto Rico i a Santo Domingo? Parli'ns, si us plau, d'aquesta experiència missionera en aquestes terres de l'Amèrica Central.

L'experiència a Santo Domingo marca. Viure tant de prop amb gent pobra i sempre contenta. Nens que moren per no poder comprar un sobre per hidratar-se. Una recepta és una condemna a mort perquè no la poden comprar. Hi he trobat el millor i el pitjor. Gent amb una gran finesa de cor i gent a un nivell bestial, sense escrúpols. Gent que se t'acosta sense protocols, amb tota confiança.

Per a la població en general, Déu és Algú que està molt a prop, quasi evident, tot i que hi comença a fer-hi entrada el laïcisme. Fins i tot els que viuen al marge de la moral pot ser que estiguin lluny de Déu, però normalment no el neguen en la teoria.

Sí que hi ha diferents religions, sobretot grups evangèlics. Grups petits, amb un líder inflammat. Però saben connectar bé amb el caràcter caribeny i entre ells es tenen molta confiança. Viuen la fe sense massa protocols ni litúrgies. Bàsicament és una qüestió de sentiment.

Puerto Rico és diferent. Molts costums i lleis americanes, però que no s'avenen amb la psicologia del Carib. Per això sovint trobes gent emocionalment descentrada. Però de bons sentiments, en general, tot i que hi ha un gran tant per cent de drogoaddictes que són un perill i creen un clima de por fins al punt que la gent no s'atreveix a caminar pel carrer. De fet semblen carrers fantasmes. Tothom es trasllada amb cotxe i es reuneix a les grans places, on hi ha de tot.

– Per què no ens parla i ens dóna la seva opinió sobre la teologia de l'alliberament que fa uns anys va tenir tanta volada en els països d'Amèrica?

La teologia de l'alliberament entesa com a preocupació pels pobres i perquè prenguin consciència del seu valor humà i de la necessitat del canvi, crec que és molt evangèlica, és senzillament un model d'exercir la caritat. Ara, de vegades es pot caure en la ideologia i aleshores ser motiu de conflicte. L'actual Papa sembla que no la va tenir en gran estimació mentre estava a Buenos Aires, però sí que els pobres són una forta preocupació per a ell. Al final és el que importa. Que no els donem l'esque-
na. De totes maneres he sentit dir que en el Vaticà ara hi ha ganes de revisar les condemnes fetes anys enrere.

– Els màrtirs que anomeno tot seguit, d'Amèrica Central, van ser assassinats en els anys que vostè va viure en aquelles terres. Em refereixo a Ignacio Ellacuría, a Óscar Romero. Quina opinió ens en dóna. I de Casaldàliga i del papa Francesc què ens en diu?

Ellacuría: un intel·lectual de gran rigor, més filòsof que teòleg. Obsessionat per a aconseguir la reconciliació al Salvador. Però hi havia gent de cor endurit que no la volia i que estava disposada a eliminar qui posàs obstacles a la injustícia i al robatori. Quan un more màrtir, tots els elogis es queden curts.

Óscar Romero: una persona honesta. Era molt conservador quan el van ordenar de bisbe, però en contacte amb la gent del poble es va convèncer que sofrien injustícies i es va posar al seu costat. I va evolucionar denunciant les injustícies.

Sabia molt bé que li costaria la vida, com va ser. El que sap greu és que les altes jerarquies no li fessin cas. Primer el volgueren substituir; després el seu procés de beatificació es va encallar. Ara l'actual Papa l'ha tornat a posar en marxa.

Casaldàliga: exemple del que hauria de ser un bisbe, per mi. Combregant amb la causa dels pobres, denunciant les malifetes dels grans capitalistes que no tenen escrúpols ni a l'hora de matar. Un grandíssim poeta. Si els seus poemes no fossin de caire religiós estic segur que se'l tindria més en compte i figuraria entre els grans de la literatura.

L'actual Papa ha despertat la il·lusió i l'esperança. Ha tingut gestos molt significatius i frases colpidores. Sembla que torna a reviuir el Vaticà II. Ha fet coses molt normals en el protocol, en el vestit, en el tracte, però ens semblen estranyes perquè els anteriors Papes no les feien. Un Papa que riu, que no es queixa ni es lamenta. Un motiu per l'esperança. Ara, tothom està esperant què vindrà després dels gestos.

– Durant els anys del seu ministeri missioner, la seva tasca va ser més la de professor de teologia o una altra més propera a la gent?

El meu ideal ha sigut sempre combinar ambdues coses i de fet ho he aconseguit. La tasca que més temps m'ha dut ha sigut de professor i d'escriure, però mai no he deixat de fer un ministeri entre la gent: visites a les cases, explicacions divulgatives, trobades amb nens i joves... Si no, acabes vivint en un altre món i això no és bo ni per a un mateix ni per a la gent que tens a prop.

– Com a escriptor, que ha escrit

pels volts d'una dotzena de llibres, quins llibres el satisfan més?

El que més m'agrada pel contingut i perquè crec que pot ajudar a l'espiritualitat és un que vaig escriure en col·laboració: "Mirarán al que traspasaron". És una visió actualitzada de l'espiritualitat del cor de Jesús. El que més m'agrada com a literatura és un que es titula: "Galería de personajes sin corazón". En pla divulgatiu faig una crítica, exagerant les coses, de personatges que s'han quedat sense cor a força de ser envejosos, avariciosos, mesquins...

– A l'actualitat el seu ministeri se centra en l'atenció dels pelegrins al santuari de Lluç de Mallorca, on resideix. Parli'ns, si us plau, d'aquest santuari i dels seus escolans, per exemple, els Blauets.

Els pobladors que anaren amb Jaume I a la conquesta de Mallorca eren catalans, la majoria de la part nord de Catalunya. I volien també un santuari a la muntanya. Aquestes muntanyes se les van apropiar els templers i sembla que la imatge de la Mare de Déu també procedeix dels templers francesos. Naturalment, la llegenda parla de la troballa d'un pastor i un monjo.

Els escolans ("blauets") són com l'ànima del santuari. Canten molt bé, dediquen molt temps a l'assaig. Molta gent puja per escoltar-los i no només mallorquins, sinó una gran multitud de turistes.

També té una gran atracció el santuari per la natura que l'envolta: muntanyes, alzinars, roques, un cel blau. Lloc ideal i de molta afluència pels senderistes, ciclistes, turistes...

– Maria Antònia Salvà és una poeta mallorquina que canta a la Mare de Déu de Lluç. Què ens en diu?

A Lluç se sol recollir un bon ramellet de poesies cada vint-i-cinc anys, amb motiu de la coronació pontificia. A una d'aquestes coronacions n'hi ha una, de poesia, de Maria A. Salvà. Crec que n'hi ha alguna altra dedicada a la Mare de Déu de Lluç, però no l'he trobada. Expressa sentiments molt fins, molt femenins, amb paraules ben estudiades. Sona bé el que diu. I denota una devoció gran vers la Mare de Déu.

– Doncs, per acomiadar-nos, tot demanant-li que quan arribi a casa seva faci nostra la pregària de la Maria Antònia Salvà a la Mare de Déu, i que li ofereixi les nostres vides, especialment la nostra vellesa, perquè molts de nosaltres, els oblats, ja som al llindar d'aquesta època, transcriu aquí

una sentida poesia d'aquesta autora, que expressa una pregària bella.

Al cor de l'Illa blava,
Verge de Lluç,
ma bresca elaborava
i aquí us la duc.
En temps de caramelles,
Verge de Lluç,
collia les roselles
i aquí us les duc.
Passà ma juvenesa,
Verge de Lluç,
em resta la vellesa
i aquí us la duc.

– Moltes gràcies, Pare Manuel, del temps que ens ha dedicat, i de les coses que ens ha explicat de la seva Congregació, de l'època que va viure a Amèrica Central, dels seus llibres i del santuari de Lluç.

Gràcies a vosaltres, els oblats, encara que no us conec, però potser algun dia... A reveure, fins a una altra ocasió.

VIATGE A L'ANDALUSIA OCCIDENTAL

1-7 SETEMBRE 2012*

Teresa Maria Castanyer

Dia 1 de setembre, dissabte

Dos quarts de vuit del matí és l'hora fixada per trobar-nos al vestíbul de l'estació de Barcelona-Sants el grup de vint-i-sis viatgers compost per oblats, simpatitzants i el consiliari dels oblats, el pare Jordi Castanyer, disposats a passar uns dies a Andalusia. Com els dos últims anys, la junta dels oblats ha encarregat l'organització del viatge a Ruth Travel, i una persona d'aquesta agència ens dona els bitllets del tren i ens indica l'hora límit per baixar a l'andana. Encara falta molta estona i hi ha temps per prendre alguna cosa al bar, o anar al quiosc a comprar algun diari o potser alguna revista de passatemps, en previsió de les gairebé cinc hores i mitja que durarà el viatge amb l'AVE.

El tren surt a dos quarts de nou en punt, i fa molt poques parades (Camp de Tarragona, Lleida, Saragossa, Ciudad Real, Puertollano i Còrdova) abans d'arribar a Sevilla uns minuts abans de les dues. El viatge ha estat còmode i no s'ha fet gens llarg. Hem pogut contemplar paisatges diversos, des dels més verds de l'horta dels voltants de Lleida o de la *vega* del Guadalquivir fins als més secs de la Manxa i

Sevilla

els gairebé desèrtics dels Monegres.

A Saragossa puja una colla de noies molt enriolades. Quan el tren arrenca, una d'elles, que va amb els ulls tapats i amb uns auriculars que no li deuen deixar sentir cap soroll ambient, exclama *¡Estamos en un tren!* És ben clar que les altres li han preparat una sorpresa, i ens expliquen que és un comiat de soltera i que van a celebrar-lo a Sevilla. Quan hi arribem les retrobem a l'andana, igual d'enriolades, però la pobra núvia ja ha estat alliberada de l'antifaç i els auriculars.

A nosaltres ens espera una guia, Reyes, que ens acompanya amb autocar fins a la plaça de San Pedro, molt a prop de la residència Sancti Spiritus, on ens allotjarem. En

aquesta plaça ens recollirà i ens deixarà sempre l'autocar, ja que els carrers més propers a la residència són estrets i no hi passen els vehicles grans. Així, doncs, fem a peu el trajecte curt i sense desnivells que ens porta al número 1 del carrer Dueñas, on fem la coneixença de *doña Pura*, la persona amb qui tractarem més durant la nostra estada a la residència. És germana d'una de les monges i passa temporades amb elles per donar-los un cop de mà, ja que són poques i la majoria força grans. És clar que *doña Pura* no és cap joveneta: precisament un dels dies que som a Sevilla ens fa saber que compleix vuitanta anys, cal dir que molt ben portats. Les monges són de l'orde de l'Esperit Sant, un orde fundat a finals del segle XII pel beat Guiu de Montpeller.

* En sortir aquest Acull ja hem fet un altre viatge (28 d'agost – 3 de setembre 2013, que publicarem en el pròxim número), però no volem deixar de publicar aquesta Crònica, l'interès de la qual no és només per als qui hi van anar.

Sevilla

Després de distribuir les habitacions anem a dinar en un gran menjador que dona a un pati interior també molt gran. Ens situem en taules de quatre i serveixen el dinar dues monges joves, de l'Índia, ajudades per *doña* Pura. A la residència, a més dels esmorzars, hi farem tots els sopars i tres dinars –comptant el d'avui–, que ens permetran assaborir uns plats casolans i abundants.

La tarda la destinem a fer un passeig amb autocar per veure alguns edificis rellevants. Ens acompanya una altra guia, Isabel, que ens dona detalls interessants sobre els llocs que anem veient: la basílica de la Macarena, les muralles àrabs, la plaça de toros de la Maestranza, el pont de Santiago Calatrava sobre el Guadalquivir, el palau de San Telmo –seu de la presidència de la Junta d'Andalusia–, la Torre del Oro... Durant el recorregut deixem l'autocar un parell de vegades, per passejar a peu pels jardins de Murillo i pel parc de María Luisa i la plaça d'Espanya. Als jardins de Murillo hi ha una gran varietat d'espècies botàniques, dis-

tribuïdes en diverses glorietses que solen tenir una font o brollador central envoltat per bancs d'obra decorats amb ceràmica. L'extensíssim parc de María Luisa són els antics jardins privats del palau de San Telmo, donats a la ciutat a finals del segle XIX per la infanta Maria Lluïsa, germana d'Isabel II i propietària del palau. En un costat del parc hi ha la monumental plaça d'Espanya, construïda amb motiu de l'Exposició Iberoamericana del 1929 i carregada de símbols evocadors d'Espanya i la Hispanitat. És una zona semicircular d'un diàmetre de 200 metres decorada amb plafons de ceràmica que representen escenes relatives a cada una de les províncies d'Espanya i a cada un dels estats iberoamericans.

Tornem a la residència per resar Vespres, a la capella, i sopar i dormir.

Dia 2 de setembre, diumenge

Esmorzem i anem cap a l'autocar que ens ha de portar a Còrdova. Poc després de començar el tra-

jecte, quan ja hem sortit de Sevilla, resem Laudes. Avui no ve cap guia, però el conductor ens fa fixar en dues poblacions rellevants que queden molt a prop de l'autovia: Carmona i Écija. Carmona conserva part de la muralla i des de l'autocar veiem molt bé una de les portes, la monumental porta de Còrdova. D'Écija crida l'atenció la gran quantitat de campanars i torres. Abans d'arribar a Còrdova parem una estona en una àrea de servei i continuem la nostra ruta.

A la ciutat dels califes ens espera el guia José Julio, que ens acompanyarà tot el matí. Deixem l'autocar al costat del Guadalquivir, a la vora oposada a la mesquita, i, abans de passar el riu, el guia ens fa una primera explicació sobre l'evolució de la ciutat en l'espai i el temps. S'ajuda d'unes làmines que ens ofereixen una idea molt clara de com era aquella zona ja en la Prehistòria, i de com va anar creixent. Just abans de travessar el riu pel pont romà hi ha la torre de la Calahorra, una fortalesa construïda pels àrabs per protegir el pas cap a la ciutat, i no gaire lluny, al mig del riu, hi ha les restes de diversos molins medievals. El pont, de ben bé una quinzena d'arcs, avui és només de vianants i és un lloc de passeig. A mig recorregut s'han incorporat a les baranes de banda i banda uns grups escultòrics que representen els sants més venerats a Còrdova. A un costat hi ha un relleu amb una palma, que recorda els sants màrtirs Iscle (*Acisclo*, en castellà) i Victòria, patrons de la ciutat, i el pare Jordi ens fa notar que al jardí del monestir de Montserrat hi ha l'ermita de sant Iscle; i a l'altra barana hi ha una gran figura de l'arcàngel Rafael, que, sense ser el patró, és objecte de molta devoció entre els cordovesos, que el consideren el seu protector, des que els va salvar d'una pesta.

CRÒNICA

Còrdova

Una mostra d'aquesta devoció és la gran quantitat de llantions que hi ha al davant del sant, sense oblidar les nombroses imatges que en veurem pels carrers de Còrdova. I també *El Arcàngel* és el nom de l'estadi de futbol.

Un cop passat el pont deixem la mesquita cathedral a la dreta i ens disposem a conèixer un dels barris més característics de la ciutat, *la juderia*, és a dir, el call, el barri jueu, de carrers estrets, petites places, cases blanques i finestres amb reixes plenes de flors. Entrem a la magnífica sinagoga, una de les tres úniques –les altres dues són a Toledo– que es conserven a Espanya anteriors a l'expulsió dels jueus. També veiem en dues placetes les escultures modernes, dels anys 60, que representen dos savis cordovesos del segle XII, figures destacadíssimes del pensament medieval: el jueu Maimònides i el musulmà Averrois.

Tornem cap a la mesquita cathedral, on hem de celebrar l'Eucaristia, i ens acomiadem del guia José Julio. La capella que ens han assignat és la del Sagrari, situada en un angle de l'immens temple que a la tarda tindrem ocasió de visitar detingudament. La del Sagrari és una capella de tres naus, de planta gairebé quadrada, i amb les parets i el sostre completament coberts d'uns remarcables frescos del segle XVI. El sagrari, molt gran, de fusta daurada, és obra d'un artista flamenc també del XVI, que hi va representar diverses escenes bíbliques.

Acabada la Missa, anem a dinar al restaurant La Almudaina, no gaire lluny, on ens han preparat una gran taula en un menjador per a nosaltres sols. I havent dinat ens dirigim una altra vegada a la mesquita, on ens trobem amb en Luis, que ens farà de guia a través del bosc de columnes i a través de la

història. En aquest lloc hi havia hagut una basílica paleocristiana de la qual podem contemplar part de les excavacions, amb algun mosaic. Al segle VIII es va començar a construir la mesquita, que es va anar ampliant durant més de dos-cents anys i que va continuar sent lloc de culte musulmà fins al segle XIII, quan va passar a ser temple cristià. Més tard, al segle XVI, es va edificar una cathedral al centre de la mesquita. El resultat és un extens recinte quadrat amb unes 800 columnes que sostenen els característics arcs bicolors, amb capelles adossades a les parets i amb una cathedral renaixentista al bell mig. El *mibrab*, que a moltes mesquites és una senzilla fornícula que marca la direcció de la Meca, aquí és un petit recinte magníficament decorat amb mosaics daurats.

Sortint de la mesquita tenim una estona per comprar records o postals i, ja a l'autocar, de camí a

CRÒNICA

Còrdova

Còrdova

Còrdova

Còrdova

Còrdova

Còrdova

CRÒNICA

Còrdova

Sevilla, resem Vespres. Durant aquest viatge farem cada dia, com de costum, les pregàries de Laudes i Vespres, sigui en ruta o bé a la capella de la residència, on també celebrarem gairebé cada matí l'Eucaristia. Aquest diumenge ha estat un dia ben aprofitat, que completem amb el sopar i una bona estona de tertúlia al pati del costat del menjador. La paret del fons d'aquest pati fa de mitgera amb el jardí del palau de la duquesa d'Alba, anomenat palau de Las Dueñas pel nom del carrer. L'entrada al palau, a pocs metres de la nostra residència, està adornada amb un enorme escut de la casa d'Alba, i en una paret pròxima hi ha una placa que recorda que Antonio Machado va néixer en aquell palau.

Dia 3 de setembre, dilluns

Després d'esmorzar ens trobem amb la guia Reyes i anem a peu fins als Reials Alcàssers, al costat de la catedral. Passem per alguns carrers protegits del sol per uns tendals de lona col·locats de banda a banda a l'altura dels terrats, i en el nostre

recorregut la guia ens ensenya alguns edificis remarcables, com ara l'església del Salvador, que ens recomana que visitem si en tenim ocasió. Passem per la *Plaza del Pan*, una plaça de forma irregular que des de temps molt reculats ha estat un dels punts més concorreguts de Sevilla, citat per diversos autors, antics i moderns, que hi situen passatges de les seves obres, fet que recorden algunes plaques a les façanes. Per posar-ne només un exem-

ple, Cervantes esmenta aquest lloc a *Rinconete y Cortadillo*. Tot i que la plaça conserva el traçat medieval, la majoria dels edificis són molt posteriors, com una casa dels anys vint representativa d'un estil molt abundant a Andalusia, el regionalisme, estil contemporani del modernisme, amb el qual coincideix en l'ús de les arts decoratives en l'arquitectura. Aquesta casa, que fa cantonada, té les façanes adornades amb ceràmica, rajola vista, ferro forjat, vidre... i està rematada per un mirador octogonal cobert amb cúpula de ceràmica.

Els Reials Alcàssers és un conjunt de palaus, patis i jardins construïts al llarg dels segles de manera que hi trobem exemples destacats de l'arquitectura àrab, mudèjar, gòtica, renaixentista i barroca. Per la riquesa de la decoració destaquen el saló d'Ambaixadors, amb les parets i la cúpula cobertes de ceràmica i arabescos d'estuc, i el pati de *Las Doncellas*, amb un estany al mig, i que presenta dues menes d'arcs: a la planta baixa són arcs mudèjars, i al primer pis, renaixentistes. Un altre pati, més petit, és el de *Las Muñecas*, anomenat així

Sevilla

CRÒNICA

Sevilla

Sevilla

Sevilla

per unes cares de nena esculpides en algunes columnes. A més de patis i salons, passegem pels jardins, molt extensos i amb una gran varietat de plantes de tot el món.

Sortint dels Alcàssers, en comptes d'anar a la catedral pel camí més recte, la guia ens fa passar per alguns carrers del barri de Santa Cruz, l'antic barri jueu, de carrers estrets i angulosos que impedeixen que hi toqui gaire el sol i que afavoreixen que hi circuli l'aire, de manera que s'hi crea un ambient fresc, ajudat pels arbres i les fonts que hi ha als patis de les cases. Com passava a la plaça *del Pan* esmentada abans, aquí també hi ha una colla de plaques de ceràmica que relacionen obres literàries o musicals amb el barri: *El barber de Sevilla*, *Les noces de Fígaro*, el *Tenorio*, alguna llegenda de Bécquer...

I per arrodonir el matí, la visita a la catedral gòtica més gran del món, que ocupa el lloc on hi havia hagut la mesquita, de la qual conserva la planta rectangular, sense absis ni girola, i el pati annex, ple de tarongers. A l'interior de la catedral, de cinc naus, són remarcables les reixes del cor i del presbiteri, el retau-

CRÒNICA

Sevilla

Sevilla

Sevilla

le de l'altar major i els seients del cor, de marqueteria amb fusta de diversos tons, entre moltes altres obres d'art que es poden veure a les diverses capelles. També ocupa un lloc rellevant al mig d'una de les naus laterals el mausoleu de Cristòfor Colom, on sembla demostrat que reposen les restes del navegant. No pugem a la Giralda, que veiem des de l'exterior de la catedral i també des del pati. I quan ens acomiadem de la guia ens torna a recomanar que si tenim una estona visitem l'església del Salvador, on podrem entrar amb el mateix tiquet de la catedral. Hi anirem divendres.

Avui, com que no ens movem de Sevilla, dinem a la residència. La tarda, cadascú la destina al que li sembla: descansar, passejar a peu o amb carruatge de cavalls, anar a la basílica de la Macarena i al pont de Calatrava, seure en una terrassa a fer un gelat o un refresc, comprar postals o records, o anar a *Las Setas*, un espai moderníssim, inaugurat fa un any i mig, molt a prop d'on ens allotgem. Oficialment és la plaça de *La Encarnación*, però els sevillans l'han rebatejat a causa de sis grans "para-sols" de ciment i fusta en forma de bolet. És una estructura molt gran, amb diversos nivells comunicats per escales i ascensors: al subsòl s'hi ha habilitat l'*Antiquarium*, que exhibeix les restes romanes i àrabs trobades als anys 90 –quan hi excavaven per construir un aparcament– i que constitueix un jaciment arqueològic de primer ordre; a pla terreny hi ha un mercat municipal i locals comercials, sota la gran plataforma que anomenen la *Plaza Mayor*, d'uns 3.000 metres quadrats, ombrejada per les grans *setas*; i els dos nivells superiors estan ocupats per un restaurant i un mirador.

Cadis

Cap al tard ens retrobem a la residència, i havent sopat fem tertúlia al pati i cadascú explica a què ha dedicat la tarda.

Dia 4 de setembre, dimarts

Després d'esmorzar anem cap a l'autocar, que ens espera al lloc de costum, a la plaça de San Pedro. La primera parada és Jerez de la Frontera, on puja a l'autocar una guia que ens acompanya a fer un recorregut panoràmic pel centre de la ciutat, amb carrers amb molts arbres, que proporcionen una llum matisada molt agradable. Entre els edificis destaquen algunes cases senyoriales i la torre octogonal de l'alcàsser. Deixem l'autocar prop de l'antiga col·legiata del *Divino Salvador*, que des del 1980, any de la creació de la diòcesi de Jerez, és la catedral. És un edifici d'arquitectura gòtica amb façana barroca, que té

al davant una escalinata també barroca. Sense entrar a la catedral anem a peu fins als cellers González Byass, dels més anomenats de la ciutat, on ens espera un guia, Francisco, que ens sorprèn amb una salutació en català.

Aquests cellers no es limiten a la seva activitat productiva, que no és altra que l'elaboració de vins, sinó que –en una clara visió del màrqueting– organitzen unes visites turístiques molt completes. Comencem la visita per l'exterior, a bord d'un trenet que passa entre vinyes i cellers, i després continuem a peu per sales i més sales on s'arreglen centenars de bótes col·locades en files de tres pisos, o –per a determinats vins– quatre o cinc. Moltes de les bótes estan firmades per personatges de renom que han visitat els cellers: escriptors, cantants, pintors, polítics, aristòcrates, premis Nobel... En un dels cellers, de plan-

ta circular i amb cúpula de ferro, que va projectar Gustave Eiffel, s'hi poden celebrar banquets i recepcions. La col·locació de les bótes en tres nivells respon al mètode d'envelliment propi del xerès: les que toquen a terra, és a dir, al sòl, són les bótes de *solera*; la segona fila són les de primera *criadera*, i la tercera, les de segona *criadera*. En cas que hi hagi un quart o un cinquè nivell de bótes serien, respectivament, tercera i quarta *criaderas*. Periòdicament s'embotella més o menys un terç del contingut de les bótes de *solera*, que s'acaben d'omplir amb vi de primera *criadera*; el terç que hi falta es completa amb vi de la segona –i així successivament, si hi ha més *criaderas*–, i l'últim nivell s'acaba d'omplir amb vi de l'última collita.

El guia de tant en tant deixa anar alguna frase en català que demostra cert nivell (en un moment donat fa servir l'expressió

CRÒNICA

mot escaient) i que va més enllà de les clàssiques quatre paraules apreses per guanyar-se els visitants catalans. Li preguntem si ha viscut a Catalunya i ens assegura que només hi ha estat un dia, però no ens ho acabem de creure. Quan ja s'acomiada ens confessa que, efectivament, només ha estat un dia a Catalunya, però que la seva afició són els idiomes i que procura adquirir gramàtiques i diccionaris de les diverses llengües.

La visita s'acaba amb un audiovisual, una degustació de vi sec i vi dolç, i el pas per la botiga, on, a més

de xerès i brandi, es poden comprar tota mena de productes de marxandatge: samarretes, bitlleters, bolígrafs, ninotets, llibretes... Sortint dels cellers fem un tros a peu fins a l'autocar i anem a dinar al restaurant Venta Antonio, als afores de Jerez.

Havent dinat, una altra vegada a l'autocar i després de recórrer uns 40 quilòmetres arribem a Cadis, una de les ciutats més antigues d'Europa, fundada pels fenicis fa uns 3.000 anys. Ens hi espera una guia amb qui fem un passeig pel barri del Pópulo, el més antic de la

ciutat, que conserva molts trams de les muralles del segle XIII i tres de les portes que hi donaven accés. Amb l'autocar anem a la plaça d'Espanya, però no pel camí més recte sinó fent un recorregut arran de mar –vorejant gairebé tota la petita península on està situada la ciutat– i parant un moment, just per fer alguna foto, a *La Caleta*, una platja plena de banyistes que avui poden col·locar tovalloles, gandules i para-sols perquè hi ha marea baixa. La guia ens explica que els dies de marea alta pràcticament desapareix la platja, i això de les mareas ens fa recordar que som davant de l'Atlàntic, tot i que el blau intens del mar i del cel no té res a envejar als dies més lluminosos del nostre Mediterrani.

Continuem fins a la plaça d'Espanya, on veiem el monument a la Constitució espanyola que es va firmar en aquesta ciutat el 1812. El monument es va inaugurar fa cent anys, amb motiu del primer centenari, i aquest any, amb motiu del segon, l'han restaurat i han remodelat la plaça. A més del monument, en aquesta plaça hi ha un edifici del segle XVIII, la *Casa de las Cinco Torres*, que en realitat són cinc cases que formen un conjunt uniforme. La guia ens explica que són una mostra de les cases –concebudes perquè fossin alhora habitatge i el que avui anomenaríem despatx– que es feien construir vora el port els *cargadores de Indias*, els comerciants que tractaven amb Amèrica. Efectivament, som a tocar de l'estació marítima, d'on veiem salpar un creuer de grans dimensions, que encara podem veure des de l'autocar en la nostra tornada cap a Sevilla.

Havent sopat fem tertúlia al pati, un costum que seguirem cada dia.

Cadis

Jerez

Dia 5 de setembre, dimecres

El nostre objectiu d'avui són tres localitats del nord de la província de Huelva, relativament pròximes entre si i situades en zones muntanyoses, a menys d'un centenar de quilòmetres de Sevilla. L'autocar va deixant la plana del Guadalquivir i es va acostant a la part més occidental de Sierra Morena, la serra d'Aracena, on hi ha els dos primers pobles on anem. Ens acompanya la guia Reyes, que ens explica que aquesta zona és de les més plujoses de la península Ibèrica, a causa que la serra d'Aracena és la primera barrera que troben els vents humits del sud que hi arriben directament de l'Atlàntic. La carretera es va enfilant suaument entre boscos, on veiem pasturar alguns porcs, la matèria primera de la principal font d'ingressos d'aquests pobles: l'elaboració de pernils.

El poble d'Aracena és un poble de cases blanques, tan abundants a Andalusia, i està situat a la falda d'un turó coronat per un castell i una església. A l'interior d'aquest turó hi ha la *Gruta de las Maravillas*, que visitem la majoria de nosaltres, acompanyats en el recorregut subterrani, d'uns cinquanta minuts, per una guia molt expeditiva que ens fa circular per passadissos i coves a pas lleuger —“amenaçant-nos” que ens quedarem a les fosques— mentre ens fa fixar en les capritxoses formes que adquireixen les estalactites i les estalagmites.

Sortint de la gruta reprenem el viatge fins a Jabugo, a uns 15 o 20 quilòmetres, per visitar un dels molts assecadors de pernil que hi ha al poble. Per protegir-nos del greix que hi ha a terra i del que pot caure dels pernils ens fan posar uns plàstics a tall de capa, gorra i fundes de calçat i, un cop ben “ele-

Riotinto

Riotinto

gants”, comencem la visita, en què ens expliquen el procés de salar i assecar el pernil i el d'elaborar altres embotits, a través de les diverses naus o sales de la instal·lació. Segons el moment del procés, els pernils es col·loquen en unes naus o unes altres, cadascuna a un determinat grau de temperatura i humitat, i a causa d'això hi ha sales gairebé buides, on amb prou feines pengen una dotzena de pernils, i d'altres de pleníssimes. La nostra visita no impedeix que els treballadors vagin fent la seva feina i veiem com traslladen d'una

banda a una altra els pernils penjats en unes barres de metall amb rodes. Acabada la visita tenim la possibilitat de comprar productes de la casa.

I continuem, ara cap a Minas de Riotinto, un nom que ja ens indica l'activitat predominant al poble durant segles i segles. Fa uns cinc mil anys ja s'hi explotaven les mines de ferro i coure, i així va ser fins al 2001, quan es va tancar l'última mina perquè no era rendible. Actualment sembla que amb l'augment del preu del coure hi podria

haver alguna empresa interessada a reprendre aquesta activitat. La primera parada a Minas de Riotinto la fem al museu miner, que porta el nom d'Ernest Lluch, en memòria del primer president de la Fundació Río Tinto, entitat gestora del patrimoni històric-miner de la comarca. Al museu podem seguir les diverses etapes de la mineria local, la recreació d'una mina romana, eines pròpies de l'ofici, mostres de mineral i, fins i tot, un vagó de tren que havia estat de la reina Victòria d'Anglaterra i que la companyia britànica que des de finals del segle XIX explotava les mines va fer transportar aquí amb motiu d'una visita d'Alfons XIII.

Sortint del museu dinem al restaurant Galán, que ens queda molt a prop, i després anem a una típica casa victoriana a Bella Vista, el barri on vivien els directius de les mines, que es feien construir les cases a l'estil anglès. De totes aquestes cases se n'ha conservat una que s'ha moblat i decorat convenientment per mostrar l'estil de vida anglès en plena Andalusia. Déu n'hi do, les coses que hem fet avui! Doncs encara ens en queda una de ben curiosa: un viatge d'una hora i mitja –anar i tornar– amb tren. Es tracta d'una línia de via estreta que servia per transportar el mineral des de les mines fins al port de Huelva i que als anys 60 va deixar de funcionar. Fa pocs anys es va condicionar com a tren turístic, que permet recórrer 12 quilòmetres al costat del riu Tinto, fins a l'estació de Los Frailes, on abans d'emprendre la tornada es pot baixar del tren i anar fins a la vora del riu. El viatge ofereix unes vistes magnífiques del riu i dels seus marges, gairebé absolutament pelats, amb pocs trams de vegetació, de manera que el paisatge sembla lunar. Però el més destacable és el riu, amb l'in-

sòlit color vermellós que li dona nom.

Acabat el viatge amb tren –lent, sorollós i mogudet, però molt interessant– recuperem l'autocar i tornem a Sevilla. A la residència, sopar i tertúlia al pati.

Dia 6 de setembre, dijous

Avui, també acompanyats per la guia Reyes, tornem a la província de Huelva, però al sud, a la costa. La primera etapa, d'uns 60 quilòmetres força plans, transcorre entre Sevilla i Almonte, un poble blanc i lluminós al terme municipal del qual hi ha l'ermita del Rocío. Al Rocío hi anirem després, però no hi veurem la imatge de la Mare de Déu, que justament aquest any és a la parròquia de l'Assumpció del poble d'Almonte. Cada set anys, pels volts del 15 d'agost, la imatge és portada al poble i no se'n mou fins que uns dies abans de la Pentecosta següent la retornen al Rocío, on cada any, justament per Pentecosta, se celebra la coneguda romeria. Amb motiu de l'estada a Almonte de la *Blanca Paloma* –nom afectuós que rep la Mare de Déu

del Rocío–, a la plaça del davant de la parròquia hi ha muntada una estructura de fusta i paper que imita la nau d'una catedral gòtica, amb tota mena de detalls, com columnes, arcs, capitells, vitralls, cúpules, imatges, canelobres...

Entrem a l'església barroca, dels segles XVII i XVIII, per venerar la imatge de la Mare de Déu, que va vestida de pastora, amb un barret de palla que cobreix uns abundants rinxols negres. El Nen Jesús també va vestit de pastoret. Ens diu la guia que quan la imatge és al Rocío va vestida de reina, amb corona, i el Nen Jesús també amb rics vestits i corona, però que per al trasllat i l'estada a Almonte els vesteixen de pastors. Tant amb uns vestits com amb els altres, de les imatges només se'n veuen la cara i les mans.

El terme municipal d'Almonte és molt extens i recorrem una quinzena de quilòmetres fins al poble del Rocío, per una carretera que passa al costat del Parc Natural de Doñana. Des de primers del segle XIV hi ha constància d'una primera ermita on es venerava la marededéu trobada en una cavitat d'un arbre. Al llarg dels segles l'er-

Almonte

Rocío

mita es va anar ampliant, fins arribar a l'edifici actual, de 1969, però d'estil barroc. També és barroc el retaule, tot i haver estat començat fa menys de trenta anys. L'església, gran, molt blanca i lluminosa, de tres naus, creuer i absis, està situada en una esplanada sorrenca, al costat d'uns aiguamolls on veiem pasturar algun cavall. Passegem una mica entre cases d'una o dues plantes, amb algun local obert –bars, restaurants, records...– destinat als pelegrins i turistes que hi vénen tot l'any. Però és per la romeria de Pentecosta quan aquest poble d'un miler d'habitants pot arribar a acollir cap a un milió de *rocieros*, arribats a peu, a cavall o amb carro. Avui, un dia feiner d'estiu, i amb la imatge absent del santuari, hi ha molta tranquil·litat.

Continuem el camí cap a Palos de la Frontera, on dinem al restaurant La Pinta, un nom de caravel·la que ja ens situa en l'entorn colombí que completarem a la tarda amb la visita a La Rábida. En el breu recorregut a peu entre el lloc on deixem l'autocar i el restaurant ens criden l'atenció els bancs i les jardineres d'una plaça recoberts amb trencadís, una tècnica decorativa molt diferent de les rajoles que s'estilen a Andalusia. L'explicació és que l'Ajuntament de Palos va dedicar una plaça a Antoni Gaudí i no solament li va posar el nom de l'arquitecte sinó que va decorar el mobiliari urbà seguint una tècnica gaudiniana.

Rocío

CRÒNICA

Palos

Palos

A tocar de Palos hi ha el convent de La Rábida, generalment anomenat “monestir”. El 1412, ara fa 600 anys, s’hi va establir una comunitat franciscana que hi continua avui, amb el parèntesi obligat per la Desamortització de Mendizábal. L’edifici conserva algunes parts del segle XV, com un claustre mudèjar, uns arcs de la porteria i una paret de l’església, i també és d’aquell segle un santcrist que presideix l’altar major. Però la imatge més antiga és la Mare de Déu de *los Milagros*, una petita escultura d’alabastre datada al segle XIII, d’estil gòtic francès. Consta que ja era venerada en aquest lloc abans de l’arribada dels franciscans, però no se sap qui ni quan la hi va portar. En ocasió d’un viatge a Andalusia el 1993, Joan Pau II la va coronar.

La Rábida té molta relació amb Colom, que s’hi va allotjar diverses vegades durant els anys de preparació del viatge que ell pensava que, navegant cap a occident, el duria a les Índies. Va exposar el seu projecte als frares i aquests li van donar suport i van intercedir davant la cort perquè li patrocinés l’expedició. Les converses amb els frares i altres escenes relacionades amb els viatges de Colom estan representades en uns frescos que Daniel Vázquez Díaz va pintar cap al 1930 en diverses sales del convent. En altres dependències s’exposen mapes, documents i objectes referents a Colom i altres navegants del seu temps.

CRÒNICA

Acabada la visita, mentre uns compren postals i records, i altres prenen la fresca en un pedrís, el pare Jordi té una llarga conversa amb un dels frares. I ens disposem a fer vuit o deu quilòmetres fins a Huelva, situada entre els últims trams dels rius Tinto i Odiel, que desemboquen al mateix lloc. Per arribar a la ciutat travessem el Tinto just a la confluència amb l'Odiel, cosa que ens permet veure la diferència de color entre els dos rius, tot i que el Tinto només conserva un lleuger to rogenc, molt lluny del color intens que vam poder veure ahir des del tren miner. Poc després passem pel costat del moll embarcador on acabava aquest tren, un lloc reconvertit en zona de passeig. A la confluència dels dos rius hem vist l'escultura de 35 metres d'alt que s'hi va aixecar el 1929, donada pels Estats Units com a reconeixement a la "fe descobridora" –aquest és el nom del monument– i que representa un franciscà de La Rábida, el convent que és a menys de dos quilòmetres en línia recta, a l'altra banda del Tinto.

De la ciutat de Huelva no visitem cap lloc, tret del santuari de la Cinta, situat en una elevació de poc més de 50 metres sobre el mar i que constitueix un magnífic mirador sobre la ciutat i el port. La figura de la Mare de Déu de la Cinta, patrona de Huelva, no és una imatge de fusta o alabastre, sinó una pintura al fresc, del segle XV, que presideix l'altar major. La Mare de Déu, asseguda, té a la falda el Nen Jesús, nuet, nuet, com en la cançó de Nadal, però calçat amb uns peüquets. Al segle XVIII es va fer una talla de fusta policromada inspirada en la pintura original, perquè els devots volien que la seva patrona pogués sortir en processó, i aquesta talla es venera en una capella lateral.

Palos

Huelva - La Cinta

Huelva - La Cinta

CRÒNICA

Emprenem el retorn a Sevilla i quan hi arribem ens acomiadem de la Reyes, tot agraint-li la seva companyia i les seves explicacions, i acabem el dia amb el sopar i l'agradable tertúlia al pati de la residència.

Dia 7 de setembre, divendres

Abans d'esmorzar celebrem Laudes i Eucaristia, per última vegada en aquest viatge, a la capella de la residència, i després tenim el matí lliure fins a l'hora de dinar. La Reyes ens va dir que no gaire lluny hi havia el convent de Santa Inés, de religioses clarisses, i que valia la pena anar-hi a comprar pastes i dolços elaborats per les monges. Els que segueixen la recomanació poden comprovar la perfecta coexistència de tradició i innovació, ja que la compravenda es fa "a l'antiga", a través d'un torn de fusta que podria ser medieval, però la mercaderia està envasada "a la moderna", en safates de porexpan i embolicada amb plàstic. Al marge dels dolços, aquest convent és conegut perquè Bécquer hi situa el seu relat

Maese Pérez el organista. L'orgue que toca aquest personatge llegendari és un instrument barroc ben real, que encara existeix avui.

Cadascú, doncs, passa el matí com li sembla, però una bona colla ens trobem cap a migdia davant de l'església del Salvador, per seguir el consell que dilluns ens va donar la Reyes i entrar-hi junts amb el tiquet col·lectiu amb què havíem entrat a la catedral. El Salvador és un esclat de barroc, potser el conjunt més complet del barroc andalús, tant per l'edifici com per les obres que conté. L'església que veiem avui, construïda a cavall dels segles XVII i XVIII, s'havia anat deteriorant fins que fa pocs anys es va decidir restaurar-la a fons i ara ofereix un aspecte enlluernador, gairebé literalment, a causa del daurat dels retaules. Per fer la visita ens donen una audioguia que permet que cadascú rebi al seu ritme les informacions sobre els catorze retaules i les imatges que hi ha a l'església i sobre les peces que s'exposen a les sagristies, bàsicament orfebreria i brodats.

La visita al Salvador ha estat llarga i ha arribat l'hora de dinar, a la residència. En acabar agraim a *doña Pura*, a les germanes que ens han atès al menjador i a la germana cuinera el bon tracte que hem rebut aquests dies que hem passat a Sevilla. I elles ens diuen que hem estat uns bons hostes i que hi tornem quan vulguem. Després de fer unes fotos de grup al pati que ha acollit les nostres tertúlies vesperlines, fotos que ens fa *doña Pura* com a últim dels seus serveis, anem amb autocar a l'estació, i a les quatre sortim amb l'AVE cap a Barcelona. El viatge és còmode i puntual com el de l'anada i a quarts de deu arribem a Barcelona-Sants. Allà ens acomiadem els uns dels altres, ens agraim mútuament la companyia d'aquests dies de convivència i estem d'acord que ha estat un viatge instructiu i profitós, que ens ha fet possible admirar tant la bellesa de la Creació –coves d'Aracena, riu Tinto...– com la bellesa d'edificis, escultures, pintures i altres obres sorgides de la ment humana.

NOTIFICACIONS

ENTRADES I OBLACIONS

El 15 de desembre de 2013, domínica Gaudete, en l'Eucaristia celebrada a la una a Montserrat i acompanyats per un grup nombrós d'oblats i de molts familiars i amics, van fer l'oblació benedictina en Pere Jané Galbete, de Barcelona, la Montserrat Lledó Lomas, també de Barcelona, la Maria Masats Suriñach, de Castellbell i el Vilar, i la Maria Vilalta Murgadas, de la Selva del Camp. Tots quatre, i també en Joan Rodríguez Segura, de Cubelles, havien fet l'entrada com a candidats el 10 de març, domínica Laetare, després de la Missa Conventual a Montserrat. Juntament amb ells, tots en donem gràcies a Déu.

NOTIFICACIONS

ELS NOSTRES DIFUNTS

OBLATS

- Francesca Roca Lloberes, de Barcelona
(+ 17-XII-2012; oblació: 5-III-1978)
- Roser Galbete Aguilar, de Barcelona
(+ 1-I-2013; oblació: 31-III-1963)
- Teresa Urgellés Ros, de Corbera de Llobregat
(+ 14-I-2013; oblació: 17-XII-1995)
- Josefina Pujador Oliver, de Barcelona
(+ 28-II-2013; oblació: 16-XII-84)
- Carme Valls Senabre, de Barcelona
(+ 17-III-2013; oblació: 19-III-44)
- Pere Grané Prats, de Sant Feliu de Llobregat
(+ 16-VII-2013; oblació: 13-XII-87)
- Matilde Rolland Arbós, de Barcelona
(+ 2-VIII-2013; oblació: 16-XII-84)
- Damàs Siches Borbonés, de Barcelona
(+ 22-X-2013; oblació: 12-XII-43)
- Dolors Vives Sabaté, de Terrassa
(+ 23-X-2013; oblació: 28-III-54)
- Ricard Estapé Bonafont, de l'Hospitalet de Ll.
(+ 29-X-2013; oblació: 31-III-46)
- Eulàlia Rusca Brugueras, de Viladecavalls
(+ 15-XI-2013; oblació: 16-XII-84)

FAMILIARS

i algunes persones per alguna raó molt vinculades als oblats

- Arsènia Albinyana Vega (+ 21-IV-2012)
- Xavier Martí Monllor, germà d'en Gener Martí
(+ 5-III-2013)
- Josep Palomas Sopera, germà de la Rosa
Palomas (+ 9-III-2013)
- Josefina Conde Mas, cunyada de l'Emília Mas
Aroix (+ 12-III-2013)
- Maria Josep Mas Mas, filla de l'Emília Mas
Aroix (+ 3-IV-2013)
- Pepita Suriñach Vaqué, mare de la Maria Masats
(+ 20-VII-2013)
- Josep Brescó Creus, pare de la Ramona Brescó
(+ 13-VII-2013)
- Maria Josepa Vidal, de Tarragona (+ 10 d'agost)
- Pepita Fortuny, gna. de la Mt. F. Fusté i cosina
de la Mt. F. Gay (+ 10-XI-2013)
- Mari Luz Roncales, cunyada d'en Pere Jané
(+ 11-XI-2013)

NOTIFICACIONS

NOVA JUNTA

- L'Assemblea general de la nostra Fraternitat d'Oblats, celebrada el dia 10 de març de 2013, diumenge Laetare, elegí com a Presidenta, per a un període de quatre anys, la Faustina Font Graells. En la mateixa sessió l'Assemblea elegí l'Àurea Saldes Mas, en Jordi Gubern Prat i en Josep Ma. Llauradó Salvat com a vocals. D'acord amb els nostres Estatuts la Maria José Rivas Rodríguez, en tant que Tresorera de la Junta anterior, podia passar automàticament a formar part de la nova Junta; però hi renuncià. Al cap d'uns dies, i tal com també preveuen els Estatuts, el pare Jordi, en tant que Consiliari, nomenà dos vocals més: la Mercè Soley Puig i en Xavier M. Roig. La nova Junta, doncs, fou formalment constituïda en la primera reunió, que tingué lloc a Montserrat el 6 d'abril i en la qual foren escollits l'Àurea Saldes, en Jordi Gubern i la Mercè Soley com a Secretària, Tresorer i secretària d'Actes respectivament.

INFORMACIONS DIVERSES

- El monestir de Montserrat pertany, com sabeu, a la Congregació de Subiaco, dita també Sublacense. Dins de tota la Confederació benedictina (tots els benedictins d'arreu del món) la de Subiaco és la Congregació més internacional, amb monestirs en tots els continents, i amb més monestirs i més monjos. Fa alguns anys la Congregació Cassinesa, amb una desena de monestirs tots italians (entre els quals el de Montecassino), i amb pocs monjos, va demanar d'integrar-se a la de Subiaco. Després de fer una colla de consultes, el dia 31 de gener de 2013 la Congregació de Religiosos va aprovar el Decret d'Agregació de la Congregació Cassinesa a la Província Italiana de la Congregació Sublacense. El Papa Benet XVI el va signar el dia 7 de febrer. Entre altres coses el document estableix que a partir d'ara el nom serà *Congregació Benedictina Sublacense-Cassinesa*. Aquesta agregació és una fita històrica, perquè reunifica els monestirs de la Sublacense amb els monestirs italians separats a final del segle XIX.
- Llibres recomanats: BERNABÉ DALMAU, *Les floretes del papa Francesc* (Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2013). BERNABÉ DALMAU, *Els màrtirs de Montserrat* (Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2013). DIVERSOS, *Dotze monjos de Montserrat comenten el Credo* (Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2013). *Els Salms. Un diàleg sincer amb Déu*. El text dels Salms, de la BCI, va precedit d'una introducció general i conté també una breu i específica introducció a cada un dels 150 salms, fetes per Joan Ferrer (CPL, Associació Bíblica de Cat. i Ed. Claret, 2013).
- Recordem que les Publicacions de l'Abadia de Montserrat tenen una botiga a Barcelona (Àusias Marc, 92-98) on, a més de totes les nostres publicacions (llibres i revistes), podeu trobar tots els discos de Montserrat i la ceràmica del monestir de Sant Benet.
- Recordem també que a la web de Montserrat trobareu tota mena d'informació que pot ser del vostre interès: les homilies dels diumenges i solemnitats; videos curts sobre activitats diverses del Santuari, del Monestir, de l'Escolania...; l'agenda d'actes previstos a Montserrat; la possibilitat de fer per internet tota mena d'adquisicions: objectes religiosos, records, llibres...; enllaços a d'altres web d'interès; i més coses.

INFORMACIÓ GENERAL: Àurea Saldes (932131674 / 666347955)

INFORMACIÓ TRESORERIA: Jordi Gubern (937279062 / 686210495)

NOTIFICACIONS

OBLATS BENEDICTINS CALENDARI D'ACTIVITATS 2014

GENER

13-17

Inscripcions: Regla B. i Recés

FEBRER

1/2

REGLA B. (12 del matí) / RECÉS (2/4 de 5 de la tarda)

MARÇ

10-14

Inscripcions: Domínica Laetare

12-13-14

EUCARISTIA – Conferències quaresmals a Lestonnac (2/4 de 8 del vespre)

22

EUCARISTIA a l'altar de Sant Benet de la catedral de Barcelona (11 del matí)

30

DOMÍNICA LAETARE

ABRIL

7-11

Inscripcions: Regla B. i Trobada / Inscripcions: excursió de primavera

26-27

REGLA B. (12h matí) / TROBADA (2/4 de 5 de la tarda)

MAIG

15

EUCARISTIA – Conferència a Lestonnac (2/4 de 8 del vespre)

19-23

Inscripcions: Regla B. i Recés

24

EXCURSIÓ de primavera

JUNY

7/8

REGLA B. (12h matí) / TROBADA (2/4 de 5 de la tarda)

JULIOL

21-28

VIATGE d'estiu: TERRA SANTA

AGOST

25-29

Inscripcions: Regla B. i Recés

SETEMBRE

6/7

REGLA B. (12 del matí) / RECÉS (2/4 de 5 de la tarda)

Inscripcions: Exercicis espirituals

OCTUBRE

8-12

EXERCICIS ESPIRITUALS a Montserrat (comencen a les 5 de la tarda)

23

EUCARISTIA – Conferència a Lestonnac (2/4 de 8 del vespre)

NOVEMBRE

3-7

Inscripcions: Regla B. i Trobada

22/23

REGLA B. (12 del matí) / TROBADA (2/4 de 5 de la tarda)

24-27

Inscripcions: Domínica Gaudete

DESEMBRE

14

DOMÍNICA GAUDETE

INSCRIPCIONS: Àurea Saldes – Tlf. 93 213 16 74 / 666 347 955 (procureu cenyir-vos als dies indicats)

NO ANTEPOSAR RES A L'AMOR DEL CRIST.
PRACTICAR AMB FETS CADA DIA ELS MANAMENTS DE DÉU.
FER LES PAUS ABANS DE POSTA DE SOL AMB QUI S'HAGI RENYIT.
I NO DESESPERAR MAI DE LA MISERICÒRDIA DE DÉU.

(RB 4, 21, 63, 73 i 74)

